

Euroopan unionin virallinen lehti

C 194

49. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

18. elokuuta 2006

Ilmoitusnumero	Sisältö	Sivu
	I Tiedonantoja	
	Komissio	
2006/C 194/01	Euron kurssi	1
2006/C 194/02	Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tehtävien riskipääomasijoitusten edistämiseksi ⁽¹⁾	2
2006/C 194/03	Valtiontuki — Slovenia — Valtiontuki N:o C 20/2006 (ex NN 30/2006) — Väitetty valtiontuki Novoles Stražalle — Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti ⁽¹⁾	22
2006/C 194/04	Valtiontuki — Slovenia — Valtiontuki N:o C 19/2006 (ex NN 29/2006) — Väitetty valtiontuki Javor Pivkalle — Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti ⁽¹⁾	26
2006/C 194/05	Valtiontuki — Slovakia — Valtiontuki N:o C 21/2006 (ex N 635/2005) — Slovenské lodenice Komárno -telakalle myönnetty aluetuki — Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti ⁽¹⁾	30
2006/C 194/06	Valtiontuki — Saksa — Valtiontuki N:o C 25/2006 (ex E 1/2006) — Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat ajalle 2007–2013 — Jäsenvaltio ei ole hyväksynyt aiheellisia toimenpiteitä — EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn aloittaminen — Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti ⁽¹⁾	35
2006/C 194/07	Ilmoitus joidenkin henkivakuutuksia ja muita kuin henkivakuutuksia koskevissa direktiiveissä säädettyjen määrien inflaatiomukautuksesta	38
2006/C 194/08	Tervehdyttämistoimenpiteet — Päätös aloittaa tervehdyttämistoimenpiteet, kohde: Faro Compagnia di Assicurazioni e Riassicurazioni s.p.a. (Vakuutusyritysten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta 19. maaliskuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/17/EY 6 artiklan mukainen julkaiseminen)	39
2006/C 194/09	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia COMP/M.4207 — Campina/Fonterra Co-operative Group/JV) ⁽¹⁾	40

FI

II Valmistavat säädökset

.....

III Tiedotteita

Komissio

2006/C 194/10

Ehdotuspyyntö — Koulutuksen ja kulttuurin po nro 45/06 — Oppisopimuskoulutuksessa ja muussa ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien nuorten liikkuvuutta edistävien ja tukevien ohjelmien ja toimenpiteiden käynnistämiseen ja kehittämiseen myönnettävä tuki 41

I

(Tiedonantoja)

KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾**17. elokuuta 2006**

(2006/C 194/01)

1 euro =

Rahayksikkö			Kurssi		
USD	Yhdysvaltain dollaria	1,2879	SIT	Slovenian tolaria	239,63
JPY	Japanin jeniä	148,56	SKK	Slovakian korunaa	37,415
DKK	Tanskan kruunua	7,4616	TRY	Turkin liiraa	1,8546
GBP	Englannin punttaa	0,67910	AUD	Australian dollaria	1,6808
SEK	Ruotsin kruunua	9,1940	CAD	Kanadan dollaria	1,4384
CHF	Sveitsin frangia	1,5779	HKD	Hongkongin dollaria	10,0140
ISK	Islannin kruunua	88,64	NZD	Uuden-Seelannin dollaria	2,0072
NOK	Norjan kruunua	8,0780	SGD	Singaporin dollaria	2,0242
BGN	Bulgarian leviä	1,9558	KRW	Etelä-Korean wonia	1 237,54
CYP	Kyproksen punttaa	0,5759	ZAR	Etelä-Afrikan randia	8,7175
CZK	Tšekin korunaa	28,024	CNY	Kiinan juan renminbiä	10,2628
EEK	Viron kruunua	15,6466	HRK	Kroatian kunaa	7,2845
HUF	Unkarin forinttia	274,05	IDR	Indonesian rupiaa	11 710,23
LTL	Liettuan litiä	3,4528	MYR	Malesian ringgitiä	4,729
LVL	Latvian latia	0,6959	PHP	Filippiinien pesoa	65,799
MTL	Maltaan liiraa	0,4293	RUB	Venäjän ruplaa	34,4050
PLN	Puolan zlotya	3,8718	THB	Thaimaan bahtia	48,444
RON	Romanian leuta	3,5204			

⁽¹⁾ Lähde: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

YHTEISÖN SUUNTAVIIVAT VALTIONTUESTA PIENIIN JA KESKISUURIIN YRITYKSIIN TEHTÄVIEN RISKIPÄÄOMASIJOTUSTEN EDISTÄMISEKSI

(2006/C 194/02)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

- 1 **JOHDANTO**
 - 1.1 **Riskipääoma yhteisön tavoitteena**
 - 1.2 **Kokemukset riskipääomalle myönnetystä valtiontuesta**
 - 1.3 **Riskipääomasijoituksia edistävän valtiontuen tasapainotesti**
 - 1.3.1 *Valtiontuen toimintasuunnitelma ja tasapainotesti*
 - 1.3.2 *Markkinoiden toimintapuutteet*
 - 1.3.3 *Välineen tarkoituksenmukaisuus*
 - 1.3.4 *Kannustava vaikutus ja välttämättömyys*
 - 1.3.5 *Tuen oikeasuhteisuus*
 - 1.3.6 *Kielteiset vaikutukset ja kokonaistasapaino*
 - 1.4 **Valtiontukivalvonta riskipääoman alalla**
- 2 **SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT**
 - 2.1 **Soveltamisala**
 - 2.2 **Määritelmät**
- 3 **EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHDAN SOVELTAMINEN RISKIPÄÄOMA-ALALLA**
 - 3.1 **Yleisesti sovellettavat asiakirjat**
 - 3.2 **Tukea kolmella tasolla**
 - 3.3 **Vähämerkityksiset määrät**
- 4 **RISKIPÄÄOMATUEN SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN C ALAKOHDAN PERUSTEELLA**
 - 4.1 **Yleiset periaatteet**
 - 4.2 **Tukimuoto**
 - 4.3 **Soveltuvuusedellytykset**
 - 4.3.1 *Sijoituserien enimmäismäärä*
 - 4.3.2 *Siemen-, käynnistys- ja laajentamisvaiheen rahoittaminen*
 - 4.3.3 *Oman pääoman ehtoisten ja oman pääoman luonteisten sijoitusten osuus*
 - 4.3.4 *Yksityisten sijoittajien osallistuminen*
 - 4.3.5 *Tuotto-odotuksiin perustuvat sijoituspäätökset*
 - 4.3.6 *Sijoituksen hoitaminen liiketaloudellisin periaattein*
 - 4.3.7 *Toimialakohtaisuus*

5 **RISKIPÄÄOMATUKITOIMENPITEET, JOTKA EDELLYTTÄVÄT YKSITYSKOHTAISTA ARVIOINTIA NIIDEN SOVELTUVUUDESTA YHTEISMARKKINOILLE**

5.1 **Tukitoimenpiteet, joita on arvioitava yksityiskohtaisemmin**

5.2 **Tuen myönteiset vaikutukset**

5.2.1 *Markkinoiden toimintapuutteiden olemassaolo ja niiden osoittaminen*

5.2.2 *Välineen tarkoituksenmukaisuus*

5.2.3 *Tuen kannustava vaikutus ja tuen välttämättömyys*

5.2.3.1 *Sijoituksen hoitaminen liiketaloudellisin periaattein*

5.2.3.2 *Sijoituskomitea*

5.2.3.3 *Toimenpiteen/rahaston koko*

5.2.3.4 *Bisnesenkelit*

5.2.4 *Oikeasuhteisuus*

5.3 **Tuen kielteiset vaikutukset**

5.3.1 *Syrjäyttäminen*

5.3.2 *Muu kilpailun vääristyminen*

5.4 **Tasapainotesti ja päätös**

6 **KUMULAATIO**

7 **LOPPUSÄÄNNÖKSET**

7.1 **Valvonta ja raportointi**

7.2 **Voimaantulo ja voimassaolo**

7.3 **Aiheelliset toimenpiteet**

1 **JOHDANTO**

1.1 **Riskipääoma yhteisön tavoitteena**

Riskipääoma liittyy sellaisille yrityksille tarjottavaan oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, joiden kehityksen varhaisvaiheissa havaitaan merkittävää kasvupotentiaalia. Riskipääomaa tarvitsevat tyypillisesti yritykset, joilla on kasvupotentiaalia mutta ei riittäviä mahdollisuuksia saada rahoitusta pääomamarkkinoilta. Sitä tarjoavat sijoittajat, jotka ovat valmiita ottamaan suuren riskin, jos sijoitetulle pääomalle on mahdollista saada keskimääräistä parempi tuotto.

Tiedonannossaan kevään Eurooppa-neuvostolle *Kasvua ja työtä Euroopan tulevaisuuden hyväksi — Uusi alku Lissabonin strategialle* ⁽¹⁾ komissio totesi, että käynnistysvaiheessa oleville innovatiivisille yrityksille ei ole tarjolla riittävästi riskipääomaa. Komissio on käynnistänyt aloitteita, joihin kuuluu mm. komission ja Euroopan investointirahaston yhteinen JEREMIE-aloite (Joint European Resources for Micro- to Medium Enterprises), jolla on tarkoitus parantaa eräiden alueiden pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia saada riskipääomaa. Komissio on neuvoston päätöksellä 2000/819/EY ⁽²⁾ hyväksytystä monivuotisesta ohjelmasta yritysten ja yrittäjyyden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (MAP-ohjelman) rahoitusvälineistä saatujen kokemusten perusteella ehdottanut kasvavien ja innovatiivisten pk-yritysten tukivälinettä (GIF) osana Yrittäjyyden ja innovoinnin ohjelmaa, jota ollaan parhaillaan hyväksymässä ja jota on tarkoitus toteuttaa vuosina 2007–2013 ⁽³⁾. Tällä välineellä lisätään innovatiivisille pk-yrityksille tarjolla olevaa pääomaa sijoittamalla markkinaehdoin sellaisiin pääomasijoitusrahastoihin, jotka puolestaan sijoittavat alku- tai laajentamisvaiheessa oleviin pk-yrityksiin.

⁽¹⁾ KOM(2005) 24.

⁽²⁾ EYVL L 333, 29.12.2000, s. 84, päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1776/2005/EY (EUVL L 289, 3.11.2005, s. 14).

⁽³⁾ KOM(2005) 121 lopullinen.

Komissio tarkasteli riskipääomaa tiedonannossaan *Pk-yritysten kasvun rahoittaminen — Enemmän eurooppalaista lisäarvoa*, jonka se antoi 29 päivänä kesäkuuta 2006 ⁽¹⁾. Komissio on myös korostanut, että on tärkeää vähentää valtiontukia ja suunnata niitä uudelleen markkinoiden toimintapuutteiden korjaamiseen, jotta voidaan lisätä talouden tehokkuutta ja tukea tutkimus- ja kehitystyötä sekä innovointia. Komissio on tätä taustaa vasten ottanut tehtäväkseen valtiontukisääntöjen uudistamisen, jolla on tarkoitus mm. helpottaa rahoituksen ja riskipääoman saantia.

Komissio julkaisi tässä tarkoituksessa kesäkuussa 2005 toimintasuunnitelman *Valtiontukien vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen: suunnitelma valtiontuen uudistamiseksi vuosina 2005-2009*, jäljempänä 'valtiontuen toimintasuunnitelma' ⁽²⁾. Toimintasuunnitelmassa korostettiin, että on tärkeää parantaa liiketoimintaympäristöä ja helpottaa uusien yritysten toiminnan nopeaa käynnistämistä. Tähän liittyen toimintasuunnitelmassa ilmoitettiin, että valtiontukia ja riskipääomaa koskevaa tiedonantoa ⁽³⁾ aiotaan tarkistaa muun muassa niin, että säännöistä tehdään entistä joustavampia. Tarkoituksena on puuttua sellaisiin markkinoiden toimintapuutteisiin, jotka vaikuttavat erityisesti käynnistysvaiheessa olevien ja uusien, innovatiivisten pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) mahdollisuuksiin saada käyttöönsä riskipääomaa.

Riittävän riskipääoman tarjoaminen on yhteisössä ensisijaisesti markkinoiden tehtävä. Riskipääomamarkkinoilla vallitsee kuitenkin "pääomakuilu". Tämä tarkoittaa sitä, että pääomamarkkinat toimivat puutteellisesti, jolloin tarjonta ja kysyntä eivät kohtaa kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävään hintaan. Tämä puolestaan vaikuttaa Euroopan pk-yrityksiin kielteisesti. Kuilu koskee pääasiassa sellaisia innovatiivisia huipputeknologian yrityksiä ja yleensä uusia yrityksiä, joiden kasvumahdollisuudet ovat hyvät. Se voi kuitenkin vaikuttaa myös muunlaisiin eri-ikäisiin ja eri aloilla toimiviin yrityksiin, joiden kasvumahdollisuudet ovat vähäisemmät ja jotka eivät löydä laajentumishankkeilleen rahoitusta ilman ulkoista riskipääomaa.

Pääomakuilun vuoksi valtiontuen myöntäminen voi olla perusteltua tietyissä tarkkaan rajatuissa olosuhteissa. Jos riskipääoman tarjontaa edistävä valtiontuki kohdennetaan oikein, se voi olla toimiva keino, jolla voidaan korjata alalla havaittuja markkinoiden toimintapuutteita ja houkutellessa yksityistä pääomaa.

Näillä suuntaviivoilla korvataan valtiontukia ja riskipääomaa koskeva tiedonanto, ja niissä vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä riskipääomasijoituksia edistävää valtiontukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana. Suuntaviivoissa selitetään, milloin on kyse EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuesta ja mitä kriteerejä komissio soveltaa arvioidessaan riskipääomatoimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan perusteella.

1.2 Kokemukset riskipääomalle myönnetystä valtiontuesta

Nämä suuntaviivat on laadittu valtiontukea ja riskipääomaa koskevan tiedonannon soveltamisesta saatujen kokemusten valossa. Jäsenvaltioilta ja sidosryhmiltä on saatu palautetta julkisissa kuulemisissa, joita on järjestetty valtiontukea ja riskipääomaa koskevan tiedonannon tarkistamisesta, valtiontuen toimintasuunnitelmasta ja innovaatiotukea koskevasta tiedonannosta ⁽⁴⁾, ja komissio on ottanut saamansa palautteen huomioon.

Komission kokemukset ja saatu palaute osoittavat, että valtiontukea ja riskipääomaa koskeva tiedonanto on yleensä toiminut hyvin käytännössä, mutta ne paljastavat myös sen, että joustavuutta sääntöjen soveltamisessa olisi lisättävä ja että sääntöjä olisi muutettava niin, että niissä otetaan huomioon riskipääomamarkkinoiden muuttunut tilanne. Kokemus on myös osoittanut, että valtiontukea ja riskipääomaa koskevassa tiedonannossa vahvistettuja edellytyksiä ei joidenkin riskipääomasijoitusmuotojen osalta ole kaikilla alueilla aina ollut mahdollista täyttää ja että näissä tapauksissa riskipääomaa ei sen vuoksi ole voitu asianmukaisesti tukea valtiontuella. Lisäksi kokemus on osoittanut tuettujen riskipääomarahastojen kokonaiskannattavuuden olevan heikko.

⁽¹⁾ KOM(2006) 349.

⁽²⁾ KOM(2005) 107, lopullinen – SEC(2005) 795.

⁽³⁾ EYVL C 235, 21.8.2001, s. 3.

⁽⁴⁾ KOM(2005) 436 lopullinen.

Jotta nämä ongelmat voitaisiin ratkaista, näissä suuntaviivoissa sovelletaan tietyissä olosuhteissa aikaisempaa joustavampaa lähestymistapaa. Jäsenvaltioille annetaan näin mahdollisuus kohdentaa riskipääoma-toimenpiteensä entistä tehokkaammin markkinoiden toimintapuutteisiin. Suuntaviivoissa otetaan myös käyttöön pitkälle kehitetty taloudellinen tarkastelutapa, jota käytetään arvioitaessa, ovatko riskipääomatoimenpiteet EY:n perustamissopimuksen mukaisia. Tukijärjestelyjen hyväksyminen perustui jo valtiontukea ja riskipääomaa koskevaa tiedonantoa sovellettaessa melko pitkälle kehitettyyn taloudelliseen analyysiin, jossa keskityttiin markkinoiden toimintapuutteen laajuuteen ja toimenpiteen kohdentamiseen. Pitkälle kehitetyn taloudellisen tarkastelutavan keskeiset osatekijät sisältyivät näin ollen jo valtiontukea ja riskipääomaa koskevaan tiedonantoon. Joidenkin kriteerien hienosäätö oli kuitenkin vielä tarpeen, jotta voitiin varmistaa toimenpiteiden entistä parempi kohdentaminen kulloiseenkin markkinoiden toimintapuutteeseen. Suuntaviivat sisältävät muun muassa keinoja, joilla pyritään varmistamaan, että sijoituspäätökset ovat ammattimaisia ja perustuvat tuotto-odotuksiin. Tällä on tarkoitus saada yksityiset sijoittajat sijoittamaan valtion rinnalla entistä enemmän. Valtiontukea ja riskipääomaa koskevan tiedonannon soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella on lisäksi pyritty selventämään kohtia, joissa se on osoittanut tarpeelliseksi.

1.3 Riskipääomasijoituksia edistävän valtiontuen tasapainotesti

1.3.1 Valtiontuen toimintasuunnitelma ja tasapainotesti

Komissio korosti valtiontuen toimintasuunnitelmassaan, että valtiontuen analysoinnissa on tärkeää vahvistaa taloudellista tarkastelutapaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että niitä myönteisiä vaikutuksia, joita toimenpiteellä mahdollisesti on yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen kannalta, verrataan toimenpiteen mahdollisiin kielteisiin vaikutuksiin, jotka näkyvät kilpailun ja kaupan vääristymisenä. Valtiontuen toimintasuunnitelmassa esitetty tasapainotesti on kolmivaiheinen. Ensimmäiset kaksi vaihetta liittyvät myönteisiin vaikutuksiin ja viimeinen kielteisiin vaikutuksiin sekä vaikutusten tasapainoon:

- 1) Pyritäänkö tukitoimenpiteellä selkeästi määriteltyn yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen, kuten kasvuun, työllisyyteen, koheesioon tai ympäristönsuojeluun?
- 2) Onko tuki suunniteltu niin, että yhteisen edun mukainen tavoite voidaan saavuttaa, eli onko aiotulla tuella vaikutusta markkinoiden toimintapuutteeseen tai muuhun tavoitteeseen?
 - i) Onko valtiontuki oikea toimintaväline?
 - ii) Onko tuella kannustava vaikutus eli muuttaako se yritysten ja/tai sijoittajien toimintatapoja?
 - iii) Onko tuki oikeasuhteinen eli voitaisiinko sama toimintatapojen muutos saada aikaan vähäisemmällä tuella?
- 3) Onko kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan vähäistä, niin että kokonaistilanne on myönteinen?

Tasapainotesti on tärkeässä asemassa sekä valtiontukisääntöjen laatimisessa että arvioitaessa niiden soveltamisalaa kuuluvia tapauksia.

1.3.2 Markkinoiden toimintapuutteet

Komissio katsoo valtiontukea ja riskipääomaa koskevan toimintasuunnitelman soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella, että yhteisön riskipääomamarkkinoiden toiminta ei yleisesti ottaen ole puutteellista. Se kuitenkin myöntää, että joidenkin sijoitusmuotojen kohdalla on markkina-aukkoja tietyissä yrityksen elinkaaren vaiheissa. Nämä aukot johtuvat siitä, etteivät riskipääoman kysyntä ja tarjonta täysin kohtaa. Tätä tilannetta voidaan yleisesti kuvata pääomakuiluksi.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen tarjoaminen varsinkin pienemmille yrityksille asettaa haasteita niin sijoittajalle kuin sijoituskohteena olevalle yrityksellekin. Tarjontapuolella sijoittajan on analysoitava huolellisesti sekä tarjottavia vakuuksia (lainanantajan ominaisuudessa) että liiketoimintastrategiaa kokonaisuudessaan voidakseen arvioida sijoituksen tuottomahdollisuudet ja siihen liittyvät riskit. Sijoittajan on myös voitava seurata, onnistuuko yrityksen johto liiketoimintastrategian toteuttamisessa. Sijoittajan on lisäksi suunniteltava ja toteuttava irtautumisstrategiansa saadakseen sijoitukselleen riskiin suhteutetun tuoton myydessään osuutensa sijoituskohteena olevasta yrityksestä.

Kysyntäpuolella yrityksen on puolestaan ymmärrettävä ulkopuolisen oman pääoman ehtoisen sijoituksen edut ja riskit ja laadittava järkevä liiketoimintasuunnitelma, jolla se pystyy varmistamaan tarvittavien resurssien ja tarvittavan ohjauksen saannin. Oman pääoman riittämättömyys, velkarahoituksen saamiseksi edellytettävien vakuuksien puuttuminen ja/tai merkinnät luottotiedoissa voivat merkittävästi rajoittaa yrityksen mahdollisuuksia saada rahoitusta. Lisäksi yrityksen on jaettava määräysvalta ulkopuolisen sijoittajan kanssa. Omistussuuden lisäksi sijoittaja voi yleensä osallistua yrityksen päätöksentekoon.

Riskipääoman kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen voi edellä esitetyistä syistä olla tehotonta, jolloin riskipääoman tarjonta markkinoilla on liian vähäistä eivätkä yritykset saa rahoitusta, vaikka niillä olisi houkutteleva liiketoimintamalli ja hyvät kasvunäkymät. Komissio katsoo, että riskipääomamarkkinoiden toimintapuutteiden tärkein syy on epätäydellinen ja epäsymmetrinen informaatio, joka vaikuttaa erityisesti pk-yritysten ja kehityksensä varhaisvaiheissa olevien yritysten mahdollisuuksiin saada riskipääomaa, minkä vuoksi julkinen tuki voi olla perusteltua.

Epätäydellinen tai epäsymmetrinen informaatio voi vaikuttaa muun muassa seuraavasti:

- a) Transaktio- ja agenttikustannukset: mahdollisten sijoittajien on vaikea saada luotettavaa tietoa pk-yrityksen tai uuden yrityksen liiketoimintanäkymistä ja myös myöhemmin seurattavaan ja tukiensa yrityksen kehitystä. Tämä koskee erityisesti hyvin innovatiivisia tai riskialttiita hankkeita. Lisäksi pienet sopimukset ovat sijoitusrahastoille vähemmän houkuttelevia, koska sijoituksen arviointi- ja muut kustannukset ovat suhteessa suuremmat kuin suurissa sopimuksissa.
- b) Riskin välttäminen: mitä enemmän riskipääoman tarjonta on riippuvainen epätäydellisestä ja epäsymmetrisestä informaatiosta, sitä haluttomampia sijoittajat saattavat olla tarjoamaan riskipääomaa pk-yrityksille. Epätäydellinen ja epäsymmetrinen informaatio on toisin sanoen omiaan lisäämään riskin välttämistä.

1.3.3 Välineen tarkoituksenmukaisuus

Komissio katsoo, että valtiontuki riskipääomatoimenpiteille voi olla tarkoituksenmukainen väline näissä suuntaviivoissa esitetyin rajoituksin ja ehdoin. On kuitenkin pidettävä mielessä, että riskipääoman tarjoaminen on ensisijaisesti liiketoimintaa, johon liittyy liiketoiminnallisia päätöksiä. Riskipääoman tarjontaa voidaan lisätä myös yleisluonteisemmilla rakenteellisilla toimenpiteillä, jotka eivät ole valtiontukea. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla yrittäjyyden edistäminen, pk-yritysten rahoitusmuotojen (esim. uusi osakepääoma, jakamaton voitto ja velkarahoitus) verotuksen muuttaminen, markkinoiden yhdistämistoimenpiteet sekä lainsäädännöllisten esteiden vähentäminen muun muassa poistamalla tietätyyppisten rahoituslaitosten (esim. eläkerahastojen) tekemiin sijoituksiin liittyviä rajoituksia sekä keventämällä yritysten perustamiseen liittyviä hallinnollisia menettelyjä.

1.3.4 Kannustava vaikutus ja välttämättömyys

Riskipääoman valtiontuella on saatava aikaan pk-yritysten saatavilla olevan riskipääoman nettolisäys erityisesti houkuttelemalla yksityisiä sijoittajia tekemään sijoituksia. Julkisten varojen käyttöön liittyvä hukkavaikutusriski eli kannustavan vaikutuksen puuttuminen tarkoittaa sitä, että jotkin julkisin varoin tuetut yritykset olisivat saaneet rahoitusta samoin ehdoin myös ilman valtion tukea (syrjäyttämisaikutus). On todisteita siitä, että näin on tapahtunut, joskaan tapauksia ei ole tutkittu tarkemmin. Tällaisissa tilanteissa julkisia varoja käytetään tehottomasti.

Komissio katsoo, että riskipääoman muodossa annettavalla tuella, joka täyttää näissä suuntaviivoissa asetetut edellytykset, on kannustava vaikutus. Kannustimien tarve riippuu siitä, kuinka merkittäviä markkinoiden toimintapuutteet ovat erityyppisten toimenpiteiden ja tuensaajien kohdalla. Sen vuoksi käyttöön on otettu erilaisia kriteerejä, jotka perustuvat yrityskohtaisten sijoituserien suuruuteen, yksityisten sijoittajien osallistumisasteeseen, yrityksen kokoon ja rahoitettavaan yrityksen kehitysvaiheeseen.

1.3.5 Tuen oikeasuhteisuus

Kannustimien tarve riippuu siitä, kuinka merkittäviä markkinoiden toimintapuutteet ovat erityyppisten toimenpiteiden ja tuensaajien kohdalla sekä pk-yritysten eri kehitysvaiheissa. Riskipääomatoimenpide on hyvin suunniteltu, jos tuki on kaikilta osin välttämätön, jotta voidaan luoda kannustimia oman pääoman tarjoamiseksi pk-yrityksille niiden siemen-, käynnistys- ja alkuvaiheessa. Valtiontuki on tehotonta, jos sitä myönnetään laajemmin kuin on tarpeen riskipääomatarjonnan lisäämiseksi. Lisäksi, jotta tuki voidaan rajoittaa välttämättömään, on tärkeää, että yksityisen sektorin osallistuminen on huomattavaa ja että sijoitukset tehdään tuottoa tavoitellen ja että niitä hoidetaan liiketaloudellisin perustein.

1.3.6 Kielteiset vaikutukset ja kokonaistasapaino

EY:n perustamissopimuksen mukaan komission on valvottava yhteisössä myönnettävää valtiontukea. Komission on tämän vuoksi seurattava tilannetta tarkkaan voidakseen varmistua siitä, että toimenpiteet on kohdennettu tarkoituksenmukaisesti ja että kilpailun vakavat vääristymät vältetään. Päättyessään, onko julkisten varojen myöntäminen toimenpiteisiin, joilla edistetään riskipääoman saatavuutta, yhteismarkkinoille soveltuvaa komissio pyrkii rajoittamaan seuraavat riskit mahdollisimman vähiin:

- a) Syrjäyttämisvaikutuksen riski. Julkisesti tuettujen toimenpiteiden seurauksena voi olla, että muut mahdolliset sijoittajat eivät tarjoa pääomaa tiettyyn kohteeseen. Tämä voi pidemmällä aikavälillä edelleen vähentää yksityistä sijoittamista uusiin pk-yrityksiin ja tällä tavoin suurentaa pääomakuilua ja samalla luoda tarvetta julkiselle lisärahoitukselle.
- b) Riski siitä, että sijoittajien ja/tai sijoitusrahastojen saama etu vääristää aiheettomasti niiden kilpailua sellaisten pääomasijoitusmarkkinoilla toimivien kilpailijoiden kanssa, jotka eivät saa samoja etuja.
- c) Riski siitä, että julkisen riskipääoman ylitarjonta kohdeyrityksille liiketaloudellisia periaatteita noudattamatta voi auttaa tehottomia yrityksiä säilyttämään toimintaedellytyksensä ja nostaa niiden arvoa keinotekoisesti, minkä vuoksi riskipääoman tarjoaminen näille yrityksille ei enää ole yksityisten sijoittajien kannalta yhtä houkutteleva vaihtoehto kuin aikaisemmin.

1.4 Valtiontukivalvonta riskipääoman alalla

Riskipääoman tarjoamista yrityksille ei voida yhdistää valtiontukivalvonnassa käytettyyn perinteiseen "tukikelpoisten kustannusten" käsitteeseen, joka perustuu määrättyihin kustannuksiin, joihin tukea voidaan myöntää, ja tuen enimmäisintensiteettien määrittämiseen. Koska riskipääomatoimenpiteet voidaan toteuttaa eri muodoissa, komissio ei voi määritellä tiukkoja kriteerejä kyseisten toimenpiteiden yhteismarkkinoille soveltuvuuden arvioinnille. Riskipääoman arviointi poikkeaa näin perinteisestä tavasta valvoa valtiontukia.

Koska valtiontukea ja riskipääomaa koskeva tiedonanto on kuitenkin käytännössä toiminut riskipääoman alalla hyvin, komissio on päättänyt edelleen noudattaa tiedonannon lähestymistapaa ja varmistaa näin jatkuvuuden.

2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

2.1 Soveltamisala

Näitä suuntaviivoja sovelletaan ainoastaan sellaisiin riskipääomaohjelmiin, jotka on suunnattu pk-yrityksille. Niitä ei ole tarkoitettu oikeusperustaksi kun tapauskohtaisia toimenpiteitä, joilla pääomaa tarjotaan yksittäisille yrityksille, julistetaan yhteismarkkinoille soveltuviksi.

Näissä suuntaviivoissa ei kyseenalaisteta sellaisten valtiontukitoimenpiteiden soveltuvuutta, jotka ovat muiden komission hyväksymien suuntaviivojen, tukipuitteiden tai säädösten mukaisia.

Komissio pyrkii erityisesti estämään näiden suuntaviivojen käytön voimassa olevissa puitteissa, suuntaviivoissa ja asetuksissa vahvistettujen periaatteiden kiertämiseen.

Riskipääomatoimenpiteiden yhteydessä on suljettava pois mahdollisuus tarjota tukea sellaisille yrityksille:

- a) jotka ovat vaikeuksissa, kuten valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa suuntaviivoissa ⁽¹⁾ on määritelty;
- b) jotka toimivat laivanrakennuksen ⁽²⁾, kivihiili- ⁽³⁾ tai terästeollisuuden ⁽⁴⁾ alalla.

Näitä suuntaviivoja ei sovelleta vientitoimintaan myönnettävään tukeen eli tukeen, joka välittömästi liittyy vientimääriin, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin, eikä tukeen, jonka myöntämisen ehtona on kotimaisten tuotteiden suosiminen tuontituotteiden kustannuksella.

2.2 Määritelmät

Näissä suuntaviivoissa tarkoitetaan:

- a) **"omalla pääomalla"** sijoittajien merkitsemiä osakkeita, jotka antavat omistusosuuden yrityksestä;
- b) **"yksityisellä oman pääoman ehtoisella rahoituksella (private equity)"** yksityisiä (ei siis julkisia) oman pääoman ehtoisia sijoituksia yrityksiin, joita ei ole noteerattu pörssissä, pääomasijoitukset (venture capital), jälkirahoitus ja buyout-yrityksostot mukaan luettuina;
- c) **"oman pääoman luonteisella rahoituksella (quasi-equity)"** sijoitusvälineitä, joiden tuotto haltijalle (sijoittajalle/lainantajalle) perustuu pääasiassa kohdeyrityksen voittoihin tai tappioihin ja jotka ovat maksulaiminlyönnin yhteydessä vakuudettomia. Määritelmä perustuu lähestymistapaan, jossa sisältöä pidetään muotoa tärkeämpänä;
- d) **"vieraan pääoman ehtoisilla rahoitusvälineillä"** ainakin osittain vakuudellisia lainoja ja muita rahoitusvälineitä, joiden tärkein piirre on, että ne antavat lainantajalle/sijoittajalle kiinteän vähimmäistuoton. Määritelmä perustuu lähestymistapaan, jossa sisältöä pidetään muotoa tärkeämpänä;
- e) **"siemenvaiheen rahoituksella"** käynnistysvaihetta edeltävää, alustavan liikeidean tutkimiseen, arviointiin ja kehittämiseen tarkoitettua rahoitusta;
- f) **"käynnistysvaiheen rahoituksella"** rahoitusta tuotekehitykseen ja alkumarkkinointiin yrityksille, jotka eivät ole vielä myyneet tuotteitaan tai palvelujaan kaupallisesti eivätkä vielä tuota voittoa;
- g) **"alkuvaiheen rahoituksella"** siemen- ja käynnistysvaiheen rahoitusta;
- h) **"laajentamiseen tarvittavalla pääomalla"** rahoitusta, joka on tarkoitettu yrityksen kasvuun ja laajentamiseen riippumatta siitä, onko yritys kannattava tai voittoa tuottava, ja jolla on tarkoitus rahoittaa tuotantokapasiteetin lisäämistä, markkinoiden tai tuotteiden kehittämistä tai lisätä käyttöpääomaa;
- i) **"pääomasijoituksilla (venture capital)"** sijoitusrahastojen (riskipääomarahastojen) tekemiä sijoituksia listautumattomiin yrityksiin. Sijoitusrahastot toimivat päämiehinä ja sijoittavat yksityisten ja instituutioiden sijoittajien varoja sekä omia varojaan; riskipääomasijoitukset kattavat alkuvaiheen ja laajentumisvaiheen mutta eivät jälkirahoitusta eivätkä buyout-ostoja;

⁽¹⁾ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽²⁾ Näissä suuntaviivoissa sovelletaan laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevissa puitteissa esitettyjä määritelmiä (EUVL C 317, 30.12.2003, s. 11).

⁽³⁾ Näissä suuntaviivoissa 'kivihiilellä' tarkoitetaan Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission kansainvälisen hiiliuokitusjärjestelmän luokkiin A ja B kuuluvaa korkean, keskitason ja alhaisen laatuluokan kivihiiltä.

⁽⁴⁾ Näissä suuntaviivoissa sovelletaan vuosien 2007–2013 alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen liitteessä I annettua määritelmää (EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13).

- j) **"jälkirahoituksella"** yrityksen olemassa olevien osakkeiden hankkimista toiselta pääomasijoitusyhtiöltä tai toiselta osakkeenomistajalta tai -omistajilta. Jälkirahoitusta voidaan kutsua myös toisasteiseksi hankinnaksi;
- k) **"riskipääomalla"** oman pääoman ehtoista tai oman pääoman luonteista rahoitusta yrityksille niiden kasvun varhaisvaiheissa (siemenvaihe, käynnistysvaihe ja laajentamiskäynnin); riskipääoma kattaa bisnesenkeleiden tarjoamat yksityiset sijoitukset, pääomasijoitukset sekä pk-yrityksiin ja nopean kasvun yritysryhmiin erikoistuneet vaihtoehtoiset osakemarkkinat, jäljempänä 'sijoitusvälineet';
- l) **"riskipääomatoimenpiteillä"** järjestelyjä riskipääoman muotoisen tuen tarjoamiseksi tai edistämiseksi;
- m) **"listautumisannilla"** yrityksen osakkeiden myyntiä tai jakelua yleisölle ensimmäistä kertaa;
- n) **"jatkosijoituksilla"** lisäsijoituksia yritykseen alkuperäisen sijoituksen jälkeen;
- o) **"buyoutilla"** sitä, että neuvottelemalla tai tekemällä ostotarjous hankitaan vähintään määräysvallan antava prosenttiosuus yrityksen pääomasta yrityksen osakkeenomistajilta yrityksen omaisuusarvon ja liiketoiminnan haltuunottamiseksi;
- p) **"irtautumisstrategialla"** strategiaa, jolla pääomasijoitusrahasto luopuu osuuksistaan mahdollisimman suureen tuottoon tähtäävän suunnitelman mukaisesti. Strategiana voi olla esim. yrityskauppa (trade sale), alaskirjaus, etuoikeutettujen osakkeiden/lainojen takaisinlunastus, myynti toiselle pääomasijoittajalle, myynti rahoituslaitokselle ja myynti julkisesti (ml. listautumisanti);
- q) **"pienillä ja keskisuurilla yrityksillä"**, jäljempänä "pk-yritykset", yrityksiä, jotka on määritelty Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 70/2001⁽¹⁾, tai kyseisen asetuksen mahdollisesti korvaavassa asetuksessa;
- r) **"kohdeyrityksellä"** yritystä, johon sijoittaja tai sijoitusrahasto suunnittelee sijoittavansa;
- s) **"bisnesenkeleillä"** varakkaita yksityishenkilöitä, jotka sijoittavat suoraan uusiin, kasvaviin yritysryhmiin, joita ei noteerata pörssissä (siemenvaiheen rahoitus), ja opastavat niitä. Tavallisesti bisnesenkelit saavat vastineeksi osuuden yrityksen pääomasta, mutta ne saattavat järjestää myös muuta pitkäaikaista rahoitusta;
- t) **"tukialueilla"** EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a tai c alakohtaan sisältyvien poikkeusten soveltamisalaan kuuluvia alueita.

3 EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHDAN SOVELTAMINEN RISKIPÄÄOMA-ALALLA

3.1 Yleisesti sovellettavat asiakirjat

Komissio on julkaissut useita asiakirjoja, joissa tulkitaan niitä edellytyksiä, joita käytetään määritettäessä, sisältyvätkö yksittäiset toimenpiteet valtiontuen määritelmään. Näitä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä myös riskipääomatoimenpiteiden kannalta, ovat muun muassa vuonna 1984 annettu valtion suorittamia pääomansiirtoja koskeva tiedonanto⁽²⁾, vuonna 1988 annettu tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen⁽³⁾ ja tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta takauksina myönnettyihin valtiontukiin⁽⁴⁾. Komissio soveltaa näitä asiakirjoja myös vastaisuudessa arvioidessaan, sisältyykö riskipääomatoimenpiteisiin valtiontukea.

⁽¹⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1040/2006 (EUVL L 187, 8.7.2006, s. 8).

⁽²⁾ EY:n tiedote N:o 9/1984, toistettu julkaisussa Kilpailuoikeus Euroopan yhteisössä, osa IIA, s. 133.

⁽³⁾ EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3.

⁽⁴⁾ EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14.

3.2 Tukea kolmella tasolla

Riskipääomatoimenpiteissä on usein kyse monimutkaisista järjestelyistä, joilla edistetään riskipääomamarkkinoiden toimintaa. Viranomaiset luovat niiden avulla kannustimia tietyille talouden toimijaryhmälle (sijoittajille), jotta nämä tarjoaisivat rahoitusta toiselle ryhmälle (pk-yrityksille). Sen mukaan, millaisesta toimenpiteestä on kysymys, tuesta voivat hyötyä jompaankumpaan tai kumpaankin ryhmään kuuluvat yritykset, vaikka viranomaisten aikomuksena on voinut olla tukea vain pk-yrityksiä. Lisäksi useimmissa tapauksissa toimenpiteellä tuetaan rahaston tai jonkin muun sellaisen sijoitusvälineen perustamista, jonka olemassaolo ei riipu sijoittajista eikä niistä yrityksistä, joihin sijoitetaan. Näissä tapauksissa on määritettävä, onko rahastoa tai välinettä pidettävä yrityksenä, joka saa valtiontukea.

Tässä yhteydessä sellaisista varoista myönnetty rahoitus, jotka eivät ole valtion varoja EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä, katsotaan yksityisten sijoittajien tarjoamaksi rahoitukseksi. Tämä pätee erityisesti Euroopan investointipankin ja Euroopan investointirahaston myöntämään rahoitukseen.

Komissio määrittää kunkin tason osalta erikseen, sisältääkö toimenpide valtiontukea, ja se ottaa tällöin huomioon seuraavat tekijät ⁽¹⁾.

Tuki sijoittajille. Yksityisille sijoittajille katsotaan aiheutuvan etua, kun toimenpide antaa niille mahdollisuuden tehdä oman pääoman ehtoisia tai oman pääoman luonteisia sijoituksia yritykseen tai yritysryhmään edullisemmin ehdoin kuin julkiset sijoittajat tai kuin jos ne olisivat toteuttaneet vastaavan investoinnin ilman toimenpidettä. Etu voi toteutua monessa eri muodossa, kuten näiden suuntaviivojen 4 jakson 2 kohdassa selostetaan. Yksityiselle sijoittajalle aiheutuu etua myös silloin, kun toimenpide saa sijoittajan myöntämään edun kyseessä olevalle yritykselle tai yrityksille. Sen sijaan, jos sijoitus tehdään ehdoin, jotka yksityinen sijoittaja voi hyväksyä markkinatalouden olosuhteissa ilman valtion toimenpiteitä, komissio katsoo, että julkinen ja yksityinen sijoittaja ovat tehneet sijoituksen samoin ehdoin eikä kyseessä ole valtiontuki. Näin oletetaan tapahtuneen ainoastaan silloin, kun julkisten ja yksityisten sijoittajien positiiviset ja negatiiviset riskit ja tuotot ovat täsmälleen samat ja niillä on sama etuoikeusasema ja yksityiset sijoittajat, jotka ovat riippumattomia sijoituskohteina olevista yrityksistä, tarjoavat vähintään 50 prosenttia toimenpiteen rahoituksesta.

Tuki sijoitusrahastolle, sijoitusvälineelle ja/tai sen hoitajalle. Yleensä komissio katsoo, että sijoitusrahasto tai sijoitusväline ei ole varsinainen tuensaaja, vaan se toimii välittäjänä, joka siirtää tuen sijoittajille ja/tai yrityksille, joihin sijoitetaan. Kuitenkin esimerkiksi verotoimenpiteet tai muut toimenpiteet, joista seuraa välitöntä hyötyä useita eri sijoittajia käsittävälle sijoitusvälineille tai -rahastoille, jotka ovat luonteeltaan verrattavissa itsenäiseen yritykseen, voivat olla valtiontukea, jollei sijoitusta tehdä ehdoin, jotka markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja voi hyväksyä, jolloin tuensaaja ei saa toimenpiteestä etua. Kyseessä katsotaan olevan tuki rahastonhoitajille tai rahastoyhtiölle myös silloin, kun saatu palkkio ei täysin vastaa markkinoilla sillä hetkellä vastaavassa tilanteessa maksettavaa palkkiota. Toisaalta oletetaan, että kyse ei ole tuesta, jos rahastonhoitajat tai rahastoyhtiö on valittu avoimessa julkisessa tarjouskilpailussa tai jos ne eivät saa valtiolta mitään muita etuja.

Tuki yrityksille, joihin sijoitetaan. Etenkin silloin, kun sijoittajien, sijoitusvälineen tai sijoitusrahaston tasolla on kyse valtiontuesta, komissio katsoo, että tuki siirtyy sijoituskohteena oleviin yrityksiin ainakin osittain ja että myös ne saavat näin tukea. Näin on myös siinä tapauksessa, että rahastonhoitajat tekevät sijoituspäätökset puhtaasti liiketaloudellisin perustein.

⁽¹⁾ Valtion riskipääomasijoituksiin myöntämiin takauksiin sisältyy sijoittajalle myönnettävää tukea todennäköisemmin kuin perinteisiin lainan vakuudeksi annettuihin takauksiin, joiden yleensä katsotaan sisältävän tukea lainansaajalle, ei lainantantajalle.

Silloin kun sijoitus tehdään ehdoin, jotka yksityinen sijoittaja voisi hyväksyä markkinatalouden olosuhteissa ilman julkisia toimenpiteitä, sijoituskohteena olevia yrityksiä ei katsota tuensaajiksi. Tätä varten komissio selvittää, onko kyseiset sijoituspäätökset tehty pelkästään tuotto-odotusten perusteella, onko yrityksellä järkevä liiketoimintasuunnitelma ja -ennusteet sekä onko sijoittajalla selkeä ja realistinen irtautumisstrategia. Tärkeitä tekijöitä ovat myös rahaston hoitajien tai rahastoyhtiön valinta ja annetut sijoitusvaltuudet sekä yksityisten sijoittajien prosenttiosuus ja osallistumisaste.

3.3 Vähämerkityksiset määrät

Jos kaikki riskipääoman muodossa tuensaajille tarjottava rahoitus on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 69/2001 ⁽¹⁾ ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalous- ja kalastusalailla annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1860/2004 ⁽²⁾ tarkoitettua tukea, sen ei katsota kuuluvan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Vähämerkityksistä tukea koskevan säännön soveltamisen riskipääomatoimenpiteisiin tekee monimutkaiseksi se, että tuen laskeminen on vaikeaa ja että toimenpiteellä saatetaan tukea kohdeyritysten lisäksi myös muita sijoittajia. Sääntöä sovelletaan kuitenkin, jos nämä ongelmat voidaan ratkaista. Näin ollen, jos järjestelyllä tarjotaan kolmen vuoden jaksolla kullekin yritykselle julkista pääomaa enintään vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän verran, on varmaa, että kyseisille yrityksille ja/tai sijoittajille myönnetty tuki pysyy asetetuissa rajoissa.

4 RISKIPÄÄOMATUEN SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN C ALAKOHDAN PERUSTEELLA

4.1 Yleiset periaatteet

EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyin taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio julistaa riskipääomatoimenpiteen soveltuvaksi ainoastaan, jos se voi 1 jakson 3 kohdassa esitetyn tasapainotestin perusteella päätellä, että tukitoimenpide lisää riskipääoman tarjontaa muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tässä kohdassa esitetään edellytykset, joiden täytyessä komissio katsoo, että riskipääoman muodossa myönnettävä tuki on 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista.

Jos komissio on saanut täydellisen ennakkoilmoituksen, joka osoittaa, että kaikki tässä jaksossa esitetyt ehdot täyttyvät, komissio pyrkii tekemään tuesta pika-arvion niiden määräaikojen kuluessa, joista säädetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 659/1999 ⁽³⁾. Kuten 5 jaksossa on selostettu, komissio tekee yksityiskohtaisemman arvioinnin tietyntyyppisistä riskipääomatoimenpiteistä, jotka eivät täytä kaikkia tässä jaksossa asetettuja ehtoja.

Jos myös sijoituskohteena olevien yritysten tasolla on kyse tuesta ja riskipääoman tarjoaminen liittyy kustannuksiin, jotka ovat jonkin muun asetuksen, muiden puitteiden tai muiden suuntaviivojen nojalla tukikelpoisia, tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille voidaan arvioida niiden perusteella.

⁽¹⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

⁽²⁾ EUVL L 325, 28.10.2004, s. 4.

⁽³⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

4.2 Tukimuoto

Tukitoimenpiteen muoto on yleensä jäsenvaltion valittavissa, ja tämä pätee myös riskipääomatoimenpiteisiin. Kuten 4 jakson 3 kohdassa tarkemmin selostetaan, komissio kuitenkin arvioi näiden toimenpiteiden osalta muun muassa sitä, kannustetaanko niillä markkinaperiaatteella toimivia sijoittajia tarjoamaan riskipääomaa kohdeyrityksille ja tehdäänkö nämä sijoituspäätökset liiketoiminnallisin periaattein (eli pyritäänkö niillä tuoton saamiseen).

Komissio uskoo, että asetettu tavoite voidaan saavuttaa mm. seuraavantyyppisillä toimenpiteillä:

- a) sellaisten sijoitusrahastojen (pääomasijoitusrahastojen) muodostaminen, joissa valtio on osuudenomistajana, sijoittajana tai jäsenenä. Valtio voi olla mukana muita sijoittajia epäedullisemmin ehdoin;
- b) riskipääomasijoittajille tai pääomasijoitusrahastoille myönnettävät takaukset, joilla katetaan osa sijoitustappioista, taikka sijoittajille tai rahastoille riskipääomasijoituksiin myönnettävien lainojen takaukset, jos julkinen tappiontakaus ei ole enempää kuin 50 prosenttia takauksen saaneen sijoituksen nimellisarvosta;
- c) muut rahoitusvälineet, joilla riskipääomasijoittajille tai pääomasijoitusrahastoille tarjotaan lisäpääomaa sijoituksia varten;
- d) riskipääomasijoitusten tekemiseen sijoitusrahastoille ja/tai niiden hoitajille tai sijoittajille myönnettävät verokannustimet.

4.3 Soveltuvuusedellytykset

Useita indikaattoreita on otettava huomioon sen varmistamiseksi, että riskipääomatoimenpiteet täyttävät 1 jakson 3.4 kohdassa esitetyn vaatimuksen kannustavasta vaikutuksesta ja tuen välttämättömyydestä. Ajatuksena on, että valtiontuen on kohdistuttava tietyyn markkinoiden toimintapuutteeseen, jonka olemassaolosta on riittävästi näyttöä. Näissä suuntaviivoissa asetetaan tätä tarkoitusta varten enimmäismäärät safe harbour -sijoituserille pk-yrityksiin, jotka ovat liiketoimintansa alkuvaiheissa. Jotta tuki rajoitetaan välttämättömään, on tärkeää, että tuetut sijoitukset kohteena oleviin pk-yrityksiin tehdään tuottoa tavoitellen ja että niitä hoidetaan liiketaloudellisin perustein. Komissio katsoo, että riskipääomatoimenpiteellä on kannustava vaikutus, tuki on välttämätöntä ja oikeasuhteista ja kokonaistulos on positiivinen, kun kaikki seuraavassa luetellut edellytykset täyttyvät:

Toimenpiteitä, joissa on mukana sijoitusvälineitä, ei arvioida tässä jaksossa esitettyjen edellytysten perusteella vaan näiden suuntaviivojen 5 jakson perusteella.

4.3.1 Sijoituserien enimmäismäärä

Riskipääomatoimenpiteellä kullekin kohteena olevalle pk-yritykselle myönnetään joko kokonaan tai osittain valtion varoista tulevaa rahoitusta erinä, jotka ovat 12 kuukauden aikana enintään 1,5 miljoonaa euroa yritystä kohti.

4.3.2 Siemen-, käynnistys- ja laajentamistahojen rahoittaminen

Riskipääomatoimenpide on rajoitettava siten, että sillä tarjotaan rahoitusta vain pienyrityksille laajentamistahojen asti tai tukialueilla sijaitseville keskisuurille yrityksille taikka tukialueiden ulkopuolella sijaitseville keskisuurille yrityksille käynnistysvaiheeseen asti.

4.3.3 Oman pääoman ehtojen ja oman pääoman luonteisten sijoitusten osuus

Vähintään 70 prosenttia riskipääomatoimenpiteen kokonaismäärärahoista on käytettävä pk-yrityksiin oman pääoman ehtojen ja oman pääoman luonteisten rahoituksen muodossa tehtäviin sijoituksiin. Tällaisten rahoitusvälineiden luonnetta arvioidessaan komissio kiinnittää pikemminkin huomiota välineen taloudelliseen sisältöön kuin sen nimeen ja sijoittajien sille antamaan luokitteluun. Komissio ottaa huomioon erityisesti kohdeyrityksen toiminnasta sijoittajalle aiheutuvan riskin suuruuden, sijoittajalle aiheutuvat potentiaaliset tappiot, sen, perustuuko tuotto yrityksen tulokseen vai onko se kiinteä, ja sijoittajan etuoikeusaseman yrityksen konkurssin yhteydessä. Komissio voi myös ottaa huomioon välineen kohtelun kansallisissa sääöksissä ja rahoitus- ja kirjanpitosäännöksissä, jos nämä ovat keskenään johdonmukaisia ja luokittelun kannalta merkityksellisiä.

4.3.4 Yksityisten sijoittajien osallistuminen

Vähintään 50 prosenttia riskipääomatoimenpiteen perusteella tehtyjen sijoitusten rahoituksesta on tultava yksityisiltä sijoittajilta. Jos toimenpiteet kohdistuvat tukialueilla sijaitseviin pk-yrityksiin, yksityisten sijoittajien osuuden on oltava vähintään 30 prosenttia.

4.3.5 Tuotto-odotuksiin perustuvat sijoituspäätökset

Riskipääomatoimenpiteessä on varmistettava, että päätökset sijoittaa kohdeyrityksiin perustuvat tuotto-odotuksiin. Näin tapahtuu, kun sijoituksen tekeminen perustuu siihen, että sijoituksesta saadaan mahdollisesti merkittävä tuotto, ja kun kohdeyritystä avustetaan tässä tarkoituksessa jatkuvasti.

Tämän kriteerin katsotaan täyttyvän, jos kaikki seuraavassa luetellut edellytykset täyttyvät:

- a) toimenpiteisiin liittyy merkittävä yksityisten sijoittajien osallistuminen (kuten 4 jakson 3.4 kohdassa esitetään) sijoituksiin, jotka tehdään liiketaloudellisin perustein (eli ainoastaan tuoton saamiseksi) suoraan tai välillisesti kohdeyritysten pääomaan; ja
- b) jokainen sijoitus perustuu liiketoimintasuunnitelmaan, joka sisältää tiedot tuotteen, myynnin ja kannattavuuden kehityksestä ja jossa osoitetaan ennalta hankkeen elinkelpoisuus; ja
- c) kunkin sijoituksen osalta on tehty selkeä ja realistinen irtautumisstrategia.

4.3.6 Sijoituksen hoitaminen liiketaloudellisin periaattein

Riskipääomatoimenpidettä tai -rahastoa hoitavien henkilöiden on noudatettava liiketaloudellisia periaatteita ja toimittava yksityissektorin yritysjohton tavoin pyrkien saamaan sijoittajilleen mahdollisimman suuren tuoton. Tämän kriteerin katsotaan täyttyvän, jos kaikki seuraavassa luetellut edellytykset täyttyvät:

- a) sijoitusrahaston ammattimainen hoitaja tai rahastoyhtiö ja rahaston osuudenomistajat ovat tehneet sopimuksen, jossa määrätään, että rahastonhoitajan saama palkkio riippuu tuloksesta, ja jossa määritetään rahaston tavoitteet ja sijoitusten suunniteltu kesto; ja
- b) yksityiset markkinasijoittajat ovat edustettuna päätöksenteossa sijoituskomitean tai neuvoa-antavan komitean välityksellä; ja
- c) rahaston hoidossa sovelletaan parhaita käytänteitä ja rahasto on viranomaisvalvonnan kohteena.

4.3.7 Toimialakohtaisuus

Monet yksityiset rahastot kohdistavat sijoituksensa tiettyihin innovatiivisiin teknologioihin tai jopa aloihin (esim. terveydenhoito, tietotekniikka, biotekniikka). Komissio voi hyväksyä riskipääomatoimenpiteiden toimialakohtaisuuden, jos toimenpide kuuluu 2 jakson 1 kohdassa esitettyyn näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.

5 RISKIPÄÄOMATUKITOIMENPITEET, JOTKA EDELLYTTÄVÄT YKSITYISKOHTAISTA ARVIOINTIA NIIDEN SOVELTUVUUDESTA YHTEISMARKKINOILLE

Tätä suuntaviivojen jaksoa sovelletaan riskipääomatoimenpiteisiin, jotka eivät täytä kaikkia 4 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä. Näiden toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille on arvioitava yksityiskohtaisemmin 1 jakson 3 kohdassa esitetyn tasapainotestien avulla, jotta voidaan varmistua siitä, että toimenpiteellä pyritään korjaamaan markkinoiden toimintapuute. Yksityiskohtaisempaa arviointia tarvitaan myös sen vuoksi, että yksityisten sijoittajien mahdollisen syrjäyttämisen ja kilpailun vääristymisen riski on suurempi.

Sitä, ovatko toimenpiteet EY:n perustamissopimuksen mukaisia, tarkastellaan tiettyjen myönteisten ja kielteisten tekijöiden perusteella. Mikään yksittäinen tekijä ei ole ratkaisevassa asemassa eikä mitään niiden yhdistelmää voida sellaisenaan pitää riittävänä varmistamaan soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Joissakin tapauksissa tekijöiden sovellettavuus ja niille annettava paino voivat riippua toimenpiteen muodosta.

Jäsenvaltioiden on toimitettava kaikki tiedot ja todisteet, joita ne pitävät hyödyllisinä toimenpiteen arvioimiseksi. Vaadittujen todisteiden määrä ja komission arvio riippuvat kunkin tapauksen ominaispiirteistä. Ne ovat suhteessa markkinoiden toimintapuutteen vakavuuteen ja yksityisten sijoitusten syrjäyttämiskäyttöön.

5.1 Tukitoimenpiteet, joita on arvioitava yksityiskohtaisemmin

Seuraavassa esitetään luettelo riskipääomatoimenpiteistä, jotka eivät täytä kaikkia 4 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä. Tällaisia toimenpiteitä on arvioitava yksityiskohtaisemmin, koska markkinoiden toimintapuutteista ei ole täysin selkeitä todisteita ja koska yksityisten sijoittajien syrjäyttämisen ja kilpailun vääristymisen riski on suurempi.

a) ***Toimenpiteet, joissa sijoituserät ylittävät safe harbour -sijoituserille asetetun 1,5 miljoonan euron enimmäismäärän pk-yritystä kohden 12 kuukauden aikana***

Komissio on tietoinen riskipääomamarkkinoiden jatkuvasta heilahtelusta ja pääomakuilun kehittämisestä sekä siitä, että markkinoiden toimintapuutteiden vaikutus yrityksiin riippuu yritysten koosta ja sen yrityksen kehitysvaiheesta ja toimialasta. Komissio on sen vuoksi valmis julistamaan sellaiset riskipääomatoimenpiteet yhteismarkkinoille soveltuviksi, joissa ylitetään safe harbour -sijoituserille asetettu vuosittainen 1,5 miljoonan euron enimmäismäärä yritystä kohti, edellyttäen, että markkinoiden toimintapuutteesta esitetään tarvittavat todisteet.

b) ***Toimenpiteet, joilla tarjotaan rahoitusta tukialueiden ulkopuolella toimiville keskisuurille yrityksille laajentamiseksi varten***

Komissio on tietoinen siitä, että tiettyjen, tukialueiden ulkopuolella toimivien keskisuurten yritysten saattaa olla myös laajentamiskampaniassaan vaikeaa saada riittävästi riskipääomaa, vaikka rahoitusta olisikin tarjolla sellaisille yrityksille, joiden liikevaihto ja/tai taseen loppusumma on huomattavan suuri. Sen vuoksi komissio on valmis harkitsemaan sellaisten toimenpiteiden julistamista yhteismarkkinoille soveltuviksi, joilla tietyissä tapauksissa osittain katetaan keskisuurten yritysten laajentamiskampania, jos esitetään tarvittavat todisteet.

c) ***Toimenpiteet, joissa on kyse myöhemmän rahoituksen varmistavista jatkosijoituksista tuetun pääomasijoituksen jo saaneisiin kohdeyrityksiin, vaikka yleiset safe harbour -sijoituksille asetetut enimmäismäärät ylittyisivätkin ja rahoitus ulottuisi yritysten kasvun varhaisvaiheita pidemmälle***

Komissio ottaa huomioon, että myöhemmän rahoituksen varmistavat jatkosijoitukset kohdeyrityksiin, jotka ovat varhaisvaiheissaan saaneet tuettuja pääomasijoituksia, ovat tärkeitä, vaikka safe harbour -sijoituserien enimmäismäärät ylittyisivätkin ja rahoitus ulottuisi yrityksen kasvun varhaisvaiheita pidemmälle aina alkuperäisestä sijoituksesta irtautumiseen asti. Tämä saattaa esimerkiksi olla tarpeen, jotta vältettäisiin julkisen omistussuuden laimentuminen näillä seuraavilla rahoituskierroksilla samalla kun varmistetaan kohdeyritysten rahoituksen jatkuvuus niin, että sekä julkiset että yksityiset sijoittajat saavat täyden hyödyn riskialttiista sijoituksestaan. Komissio on näissä olosuhteissa valmis harkitsemaan tällaisten jatkosijoitusten julistamista yhteismarkkinoille soveltuviksi edellyttäen, että ne ovat oikeassa suhteessa alkuperäiseen sijoitukseen ja rahaston kokoon, ja ottaen huomioon kohdealan ja -yritysten erityispiirteet.

d) **Toimenpiteet, joissa yksityisten sijoittajien osuus on tukialueiden ulkopuolella alle 50 prosenttia ja tukialueilla alle 30 prosenttia**

Yksityisten riskipääomamarkkinoiden kehitystaso vaihtelee huomattavasti yhteisön eri jäsenvaltioissa. Joissakin tapauksissa voi olla hankala löytää yksityisiä sijoittajia, ja sen vuoksi komissio on valmis harkitsemaan sellaisten toimenpiteiden julistamista yhteismarkkinoille soveltuviksi, joissa yksityisten sijoittajien sijoitusten osuus jää alle 4 jakson 3.4 kohdassa esitettyjen enimmäismäärien, jos jäsenvaltio toimittaa tarvittavat todisteet.

Vaikeudet saattavat olla vielä suurempia, jos riskipääomatoimenpiteiden kohteena olevat pk-yritykset sijaitsevat tukialueilla. Tällöin pääoman tarjonta voi olla huomattavan vähäistä, koska yritykset sijaitsevat kaukana pääomasijoituskeskuksista, väestötiheys on alhainen ja yksityiset sijoittajat kaihtavat riskejä. Pääoman kysyntä saattaa myös olla vähäistä pk-yrityksissä, sillä yritysten voi olla vaikeaa laatia elinkelpoinen ja sijoitusvalmis liiketoimintasuunnitelma, pääomasijoituskulttuuri saattaa olla kehittymättömämpi ja yritykset saattavat olla erityisen haluttomia menettämään liikkeenjohdollista määräysvaltaa pääomasijoituksen seurauksena.

e) **Toimenpiteet, joissa pienyrityksille myönnetään siemenpääomaa ja i) yksityisten sijoittajien sijoitusten osuus on pieni tai puuttuu kokonaan ja/tai ii) vieraan pääoman ehtoisten sijoitusvälineiden osuus on suuri oman pääoman ehtoiseen ja oman pääoman luonteiseen rahoitukseen verrattuna**

Markkinoiden toimintapuutteet korostuvat, kun yritykset ovat siemenvaiheessa, sillä mahdolliseen sijoitukseen liittyy tällöin suuri riski ja yrittäjä tarvitsee opastusta kriittisessä vaiheessa. Tämä näkyy myös siinä, että yksityiset sijoittajat ovat haluttomia tarjoamaan siemenpääomaa tai heitä ei ole siemenpääoman markkinoilla lainkaan, mikä merkitsee, ettei syrjäyttämiskäsky ole tai se on hyvin pieni. Lisäksi kilpailun vääristymisen riski on vähäinen, koska kyseiset pienyritykset ovat vielä hyvin kaukana markkinoilta. Näiden syiden vuoksi saattaa olla perusteltua, että komissio suhtautuu myönteisesti toimenpiteisiin, joiden kohteena on siemenvaihe, kun lisäksi otetaan huomioon, että tällaisilla toimenpiteillä on ratkaisevan tärkeä merkitys kasvun ja työpaikkojen luomiselle yhteisössä.

f) **Toimenpiteet, joissa on mukana sijoitusväline**

Sijoitusväline saattaa helpottaa sijoittajien ja sijoituskohteena olevien pk-yritysten kohtaamista ja tällä tavoin parantaa kyseisten yritysten mahdollisuuksia saada käyttöönsä riskipääomaa. Jos sijoitusvälineen kohteena olevien yritysten markkinoilla on toimintapuutteita, sijoitusväline ei välttämättä ole vaikutusiltaan tehokas ilman taloudellisia kannustimia. Sijoittajat eivät esimerkiksi pidä välineen mukaisia sijoituslajeja yhtä houkuttelevina kuin suurempia sijoituseriä taikka vakiintuneempiin yrityksiin tai vakiintuneemmilla markkinapaikoilla tehtäviä sijoituksia, vaikka kohdeyrityksellä olisi selkeät mahdollisuudet hyvään kannattavuuteen. Sen vuoksi komissio on valmis harkitsemaan sellaisten toimenpiteiden, joissa on mukana sijoitusväline, julistamista yhteismarkkinoille soveltuviksi jos esitetään riittävästi näyttöä siitä, että markkinoilla on selkeästi määritettyjä toimintapuutteita.

g) **Sijoitustarkoituksessa tehtyyn yritysten ensimmäiseen arviointiin liittyvät kustannukset, jotka aiheutuvat ennen arvonmääritysvaihetta (due diligence) ("tiedustelukustannukset")**

Riskipääomarahastoille tai niiden hoitajille voi ennen arvonmääritysvaihetta (due diligence) aiheutua "tiedustelukustannuksia" pk-yritysten etsimisestä. Avustuksilla, joilla katetaan osa näistä tiedustelukustannuksista, on kannustettava rahastoja tai niiden hoitajia harjoittamaan "tiedustelua" laajemmin kuin ne muuten tekisivät. Vaikka tiedustelutoiminta ei johtaisikaan sijoituksen tekemiseen, tästä voi olla hyötyä myös kyseisille pk-yrityksille, koska ne saavat näin kokemusta riskipääomarahoituksesta. Näistä syistä voi olla perusteltua, että komissio suhtautuu myönteisemmin avustuksiin, jotka kattavat osan riskipääomarahastojen tai niiden hoitajien tiedustelukustannuksista, jos seuraavat ehdot täyttyvät: Tukikelpoisiksi on rajattava lähinnä siemen- tai käynnistysvaiheessa oleviin pk-yrityksiin liittyvät tiedustelukustannukset, jotka eivät johda sijoituksen tekemiseen ja joissa ei ole mukana rahastojen oikeudellisia ja hallinnollisia kustannuksia. Avustuksen määrä ei myöskään saa olla suurempi kuin 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

5.2 Tuen myönteiset vaikutukset

5.2.1 Markkinoiden toimintapuuotteiden olemassaolo ja niiden osoittaminen

Jos riskipääomatoimenpiteissä on tarkoitus tehdä kohdeyrityksiin sijoituksia, jotka eivät täytä kaikkia 4 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä, ja jos kyseessä ovat erityisesti sellaiset sijoituserät, jotka ylittävät 1,5 miljoonan euron enimmäismäärän pk-yritystä kohti 12 kuukauden jaksolla, tai jatkosijoitukset tai tukialueiden ulkopuolella toimivien keski suurten yritysten laajentamisvaiheen rahoittaminen taikka toimenpiteet, joissa on mukana sijoitusväline, komissio vaatii lisänäyttöä markkinoiden toimintapuuotteesta kaikilla tasoilla, joilla kyseessä saattaa olla tuki, ennen kuin se julistaa ehdotetun riskipääomatoimenpiteen yhteis-markkinoille soveltuvaksi. Tällaisen näytön on perustuttava tutkimukseen, joka osoittaa, millainen pääomakuilu riskipääomatoimenpiteen kohteina oleviin yrityksiin tai toimialoihin liittyy. Tietoja on toimitettava riskipääoman tarjonnasta ja pääoman hankinnasta sekä pääomasijoitusmarkkinoiden merkityksestä paikallisessa taloudessa. Tiedot olisi mahdollisuuksien mukaan toimitettava 3–5 vuoden ajalta ennen toimenpiteen toteuttamista, ja myös tulevasta kehityksestä olisi esitettävä kohtuullinen arvio. Toimitettavaan näyttöön voisivat lisäksi sisältyä seuraavat tekijät:

- a) pääoman hankinnan kehitys viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana, myös verrattuna kansallisiin ja/tai Euroopan tason keskiarvoihin;
- b) tämänhetkiset vielä sijoittamatta olevat varat;
- c) valtion tukemien sijoitusohjelmien osuus kaikista pääomasijoituksista viimeksi kuluneiden 3–5 vuoden aikana;
- d) pääomasijoituksia saavien uusien yritysten prosenttiosuus;
- e) sijoitusten ryhmittely sijoitusmäärien mukaan;
- f) esitettyjen liiketoimintasuunnitelmien määrän vertailu tehtyjen sijoitusten määrään segmenteittäin (sijoituksen suuruus, toimiala, rahoituskierrös jne.).

Jos toimenpiteen kohteena olevat pk-yritykset sijaitsevat tukialueilla, lisäksi on toimitettava muuta näyttöä, joka osoittaa, että alueelliset erityispiirteet tekevät toimenpiteestä perustellun. Seuraavilla seikoilla voi olla merkitystä:

- a) arvio siitä, kuinka suuressa määrin syrjäinen sijainti ja muut alueelliset erityispiirteet kasvattavat pääomakuilua (erityisesti sijoitetun riskipääoman kokonaismäärä, alueella tai lähistöllä toimivien rahastojen tai sijoitusvälineiden määrä, mahdollisuus löytää päteviä rahaston hoitajia, tehtyjen sopimusten määrä sekä sopimusten keskimääräinen arvo ja pienin arvo, jos tiedossa);
- b) tiedot paikallisesta taloudesta sekä yhteiskunnalliset ja/tai historialliset syyt riskipääoman alitarjonnalle verrattuna keskimääriin tietoihin ja/tai tilanteeseen tapauksen mukaan kansallisella ja/tai yhteisön tasolla;
- c) muut tarkoituksenmukaiset indikaattorit, jotka osoittavat, että markkinoilla on tavanomaista suurempi toimintapuuote.

Jäsenvaltiot voivat toimittaa saman näytön uudelleen useita kertoja, jos taustalla olevat markkinaolosuhteet eivät ole muuttuneet. Komissio pidättää itsellään oikeuden kyseenalaistaa toimitetun näytön pätevyyden.

5.2.2 Välineen tarkoituksenmukaisuus

Tasapainotestissä on tärkeää arvioida, voidaanko riskipääoma-alalla myönnettävää valtiontukea pitää tarkoituksenmukaisena välineenä yksityisiin riskipääomasijoituksiin kannustamiseksi ja missä määrin. Tämä arvio liittyy läheisesti kannustavan vaikutuksen ja tuen välttämättömyyden arviointiin, joita käsitellään 5. jaksos 2.3 kohdassa.

Yksityiskohtaisessa arviossaan komissio ottaa erityisesti huomioon jäsenvaltion toimenpide-ehdotuksista mahdollisesti tekemän vaikutusarvioinnin. Jos jäsenvaltio on harkinnut toimenpiteelle muita vaihtoehtoja mutta osoittaa komissiolle valtiontuen kaltaisen valikoivan välineen käytöstä koituvat edut, toimenpidettä pidetään tarkoituksenmukaisena välineenä. Komissio arvioi myös näyttöä muista toteutetuista ja toteutettavista toimenpiteistä, joilla pääomakuilu pyritään poistamaan. Erityisesti se tekee jälkiarviointeja ja arvioi tarjonta- ja kysyntäpuolen seikkoja, jotka vaikuttavat kohteena oleviin pk-yrityksiin, nähdäkseen, miten ne vaikuttavat yhdessä ehdotetun riskipääomatoimenpiteen kanssa.

5.2.3 Tuen kannustava vaikutus ja tuen välttämättömyys

Riskipääomatukitoimenpiteen kannustava vaikutus on ratkaisevassa asemassa arvioitaessa tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Jos kaikki 4 jaksossa vahvistetut edellytykset täyttyvät, komissio katsoo, että toimenpiteellä on kannustava vaikutus. Koska kannustava vaikutus ei kuitenkaan käy kovinkaan selkeästi ilmi silloin, kun kyseessä ovat tässä jaksossa käsitellyt toimenpiteet, komissio ottaa tapauksen mukaan huomioon myös seuraavat lisäkriterit, joiden täytyminen osoittaa, että sijoituspäätökset perustuvat tuotto-odotuksiin ja että toimenpidettä hoidetaan liiketaloudellisin periaattein.

5.2.3.1 Sijoituksen hoitaminen liiketaloudellisin periaattein

Edellä 4 jakson 3.6 kohdassa esitettyjen edellytysten lisäksi komissio pitää myönteisenä tekijänä sitä, että riskipääomatoimenpidettä tai rahastoa hoitavat yksityisen sektorin ammattilaiset tai riippumattomat, avoimella ja syrjimättömällä menettelyllä — mieluiten avoimella tarjouskilpailulla — valitut ammattilaiset, joilla on todistettavasti kokemusta ja näyttöä pääomasijoituksista parhaassa tapauksessa niillä samoilla aloilla, joilla rahasto toimii, sekä ymmärtämystä sijoituksen oikeudellisesta ja kirjanpidollisesta perustasta.

5.2.3.2 Sijoituskomitea

Myönteisenä tekijänä pidetään myös rahastoyhtiöstä riippumatonta sijoituskomiteaa, joka koostuu riippumattomista yksityisen sektorin asiantuntijoista, joilla on huomattavaa kokemusta kohdealalla, sekä mielellään myös sijoittajien edustajista tai sellaisista riippumattomista asiantuntijoista, jotka on valittu avoimin ja syrjimättömin menettelyin, mieluiten avoimella tarjouskilpailulla. Asiantuntijat laativat rahaston hoitajille tai rahastoyhtiölle analyyskejä nykyisestä ja tulevasta markkinatilanteesta sekä kartoittavat ja ehdottavat mahdollisia kohdeyrityksiä, joiden osalta sijoitusnäkyvät ovat hyvät.

5.2.3.3 Toimenpiteen/rahaston koko

Komissio pitää myönteisenä sitä, että riskipääomatoimenpiteessä on varattu riittävästi varoja pk-yrityksiin sijoittamiseksi niin, että siinä voidaan hyödyntää mittakaavaetuja rahaston hallinnoinnissa ja mahdollisuutta hajauttaa riskejä yhdistämällä riittävä määrä erilaisia sijoituksia. Rahaston olisi oltava riittävän suuri kattamaan suuret transaktiokustannukset kokonaisuudessaan ja/tai rahoittamaan kohdeyritysten myöhemmät, tuottoisammat kehitysvaiheet. Rahaston riittävää kokoa pidetään myönteisenä myös arvioitaessa toimenpidettä kohdealan kannalta. Edellytyksenä kuitenkin on, että yksityisten sijoitusten syrjäyttämisen ja kilpailun vääristymisen riski on mahdollisimman pieni.

5.2.3.4 Bisnesenkelit

Komissio pitää myönteisenä bisnesenkeiden suoraa tai välillistä osallistumista siemenvaiheessa tehtäviin sijoituksiin, sillä markkinoiden toimintapuutteet korostuvat siemenvaiheessa. Komissio on näissä olosuhteissa valmis harkitsemaan sellaisten toimenpiteiden julistamista yhteismarkkinoille soveltuviksi, joissa velkainstrumentit ovat vallitsevana, valtion etuoikeusasema on heikompi ja bisnesenkeillä on ensisijainen oikeus voittoon tai ne saavat suuremman korvauksen tekemästään pääomasijoituksesta ja osallistuvat aktiivisesti toimenpiteen ja/tai rahaston ja/tai kohdeyrityksen hallintoon ja johtamiseen.

5.2.4 Oikeasuhteisuus

Jotta toimenpide soveltuisi yhteismarkkinoille, tuki on rajoitettava välttämättömään. Toimenpiteen muodosta riippuu, millä tavoin oikeasuhteisuus saavutetaan. Oikeasuhteisena ei kuitenkaan pidetä toimenpidettä, johon ei liity mitään mekanismia, jolla estetään yksittäisiä sijoittajia saamasta liian suurta korvausta, tai jossa julkinen sektori kantaa kokonaisuudessaan tappioriskit ja/tai jossa hyödyt päätyvät kokonaisuudessaan muille sijoittajille.

Komissio katsoo, että seuraavat tekijät vaikuttavat myönteisesti oikeasuhteisuuden arviointiin, sillä niitä pidetään parhaana käytäntönä.

- a) **Rahaston hoitajien avoin kilpailuttaminen.** Rahastonhoitajat tai rahastoyhtiö olisi valittava avoimella ja syrjimättömällä tarjouskilpailumenettelyllä ja tällä tavoin varmistettava paras mahdollinen hinta-laatusuhde. Kustannukset (ja mahdollinen tuki) sekä kilpailun vääristymisen mahdollisuudet rahoitetaan näin mahdollisimman pieniksi.
- b) **Sijoittajille suunnattu tarjouskilpailu tai -pyyntö.** Tarjouskilpailun järjestäminen sijoittajiin sovellettavien "edullisten ehtojen" määrittelemiseksi tai näiden ehtojen soveltaminen myös muihin sijoittajiin. Muihin sijoittajiin soveltaminen voidaan toteuttaa sijoitusrahaston tai sijoitusvälineen käynnistämisen yhteydessä sijoittajille suunnattuna julkisena tarjouskilpailuna tai ohjelmana (esim. takausohjelmana), joka pidetään pidempään avoinna uusille markkinoille tulijoille.

5.3 Tuen kielteiset vaikutukset

Arvioidessaan riskipääomatoimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio vertaa mahdollisia kielteisiä vaikutuksia (kilpailun vääristyminen ja yksityisten sijoitusten syrjäyttäminen) myönteisiin vaikutuksiin. Mahdollisia kielteisiä vaikutuksia on analysoitava kaikilla kolmella tasolla, joilla toimenpiteeseen voi sisältyä tukea. Sijoittajille, sijoitusvälineille ja sijoitusrahastoille myönnettävä tuki voi vaikuttaa kielteisesti kilpailuun riskipääomamarkkinoilla. Kohdeyrityksille myönnettävä tuki voi puolestaan vaikuttaa kielteisesti tuotemarkkinoihin, joilla kyseiset yritykset kilpailevat.

5.3.1 Syrjäyttäminen

Riskipääomamarkkinoilla valtiontuki voi johtaa yksityisten sijoitusten syrjäyttämiseen. Tällaisessa tilanteessa yksityisille sijoittajille ei ehkä enää ole riittäviä kannustimia, jotka saisivat ne tarjoamaan rahoitusta kohteena oleville pk-yrityksille, vaan sijoittajat saattavat jäädä odottamaan, että tällaisille sijoituksille saadaan valtiontukea. Tämä riski on sitä merkittävämpi mitä suurempi sijoituserä yritykseen sijoitetaan, mitä suurempi yritys on kooltaan ja mitä myöhemmästä yrityksen kehitysvaiheesta on kyse, sillä yksityisen riskipääoman tarjonta lisääntyy vähitellen.

Komissio vaatii tämän vuoksi erityiset todisteet siitä, millainen syrjäyttämisenriski toimenpiteisiin liittyy silloin, kun on kyse suuremmista sijoituseristä kohteina oleviin pk-yrityksiin, jatkosijoituksista tai tukialueiden ulkopuolella sijaitsevien keskisuurten yritysten laajentamisvaiheen rahoittamisesta tai toimenpiteistä, joissa yksityisten sijoittajien osallistuminen on vähäistä, taikka toimenpiteistä, joissa on mukana sijoitusväline.

Lisäksi jäsenvaltioiden on esitettävä todisteet siitä, että kohteena olevan toimialan ja/tai markkinarakenteen osalta ei ole syrjäyttämisenriskiä. Seuraavilla seikoilla voi olla merkitystä:

- a) kansallisella tasolla tai alueella (kun kyse on alueellisista rahastoista) toimivien pääomasijoitusyhtiöiden ja/tai -rahastojen ja/tai -sijoitusvälineiden määrä ja niiden toiminta-alat;

- b) kohdeyritykset (koko, kasvuvaihe ja toimiala);
- c) sopimusten keskimääräinen suuruus ja mahdollisesti vähimmäiskoko, josta rahastot tai sijoittajat voisivat olla kiinnostuneita;
- d) pääomasijoitusten kokonaismäärä, joka on tarjolla asianomaisen toimenpiteen kohteena oleville kohdeyrityksille, toimialalle ja kehitysvaiheelle.

5.3.2 Muu kilpailun vääristyminen

Koska suurin osa kohteena olevista pk-yrityksistä on hiljattain perustettuja, on epätodennäköistä, että niillä on huomattavaa markkinavoimaa ja että kilpailu vääristyy merkittävästi markkinoilla, joilla nämä yritykset toimivat. Ei kuitenkaan ole poissuljettua, että tehottomat yritykset tai toimialat, jotka muutoin katoaisivat, säilyttävät toimintaedellytyksensä riskipääomatoimenpiteiden ansiosta. Lisäksi riskipääoman ylitarjonta tehottomille yrityksille saattaa keinotekoisesti nostaa niiden arvoa ja näin vääristää riskipääomamarkkinoita riskipääoman tarjoajien kannalta, jotka joutuvat tällaisessa tilanteessa maksamaan näistä yrityksistä aiempaa enemmän. Toimialakohtainen tuki saattaa myös ylläpitää tuotantoa aloilla, jotka eivät ole kilpailukykyisiä. Aluetuen vuoksi taas tuotannon tekijät saattavat jakautua tehottomasti eri alueiden välillä.

Näitä riskejä analysoidessaan komissio ottaa erityisesti huomioon seuraavat tekijät:

- a) sijoituskohteina olevien yritysten pitkäaikainen kannattavuus ja kannattavuusnäkymät
- b) toimenpiteen kohteena olevien yritysten epäonnistumisaste
- c) toimenpiteen sijoituserien enimmäissuuruus suhteessa kohteena olevien pk-yritysten liikevaihtoon ja kuluihin
- d) ylikapasiteetti tuesta hyötyvällä toimialalla.

5.4 Tasapainotesti ja päätös

Komissio punnitsee edellä esitettyjen myönteisten ja kielteisten tekijöiden perusteella riskipääomatoimenpiteestä aiheutuvat vaikutukset ja määrittää, muuttuvatko kaupankäynnin edellytykset yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Kutakin tapausta analysoidaan tekemällä kokonaisarvio valtiontuen ennakoituista myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista. Komissio ei sovelle näissä suuntaviivoissa esitettyjä perusteita mekaanisesti, vaan arvioi yleisesti niiden suhteellista merkitystä.

Komissio voi hyväksyä ilmoitetun tuen ilman muodollista tutkintamenettelyä tai tehdä asetuksen (EY) N:o 659/1999 6 artiklan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn jälkeen kyseisen asetuksen 7 artiklan mukaisen päätöksen menettelyn lopettamisesta. Jos komissio päättää muodollisen tutkintamenettelyn tekemällä asetuksen (EY) N:o 659/1999 7 artiklan 4 kohdan mukaisen ehdollisen päätöksen, se voi liittää päätökseen muun muassa seuraavat ehdot, joilla rajoitetaan kilpailun mahdollista vääristymistä ja varmistetaan oikeasuhteisuus:

- a) Jos toimenpiteessä ylitetään sijoituserien yrityskohtaiset enimmäismäärät, se voi supistaa kunkin sijoituserän enimmäismäärää tai vahvistaa rahoituksen enimmäismäärän kutakin kohdeyritystä kohden.
- b) Jos on kyse sijoituksista laajentamisvaiheessa oleviin tukialueiden ulkopuolella sijaitseviin keskisuuriin yrityksiin, se voi rajoittaa sijoitukset lähinnä siemen- ja käynnistysvaiheeseen ja/tai yhteen tai kahteen kierrokseen ja/tai se voi rajoittaa sijoituserien yrityskohtaista enimmäismäärää.

- c) Jos toimenpiteessä on kyse jatkosijoituksista, se voi kulloinkin kyseessä olevan alan ja rahaston koon mukaan rajoittaa kuhunkin kohdeyritykseen sijoitettavaa enimmäismäärää, tukikelpoisia sijoitusvaiheita ja/tai tuen myöntämiskauden enimmäiskestoa.
- d) Jos yksityisten sijoittajien osuus on tavanomaista pienempi, se voi edellyttää tämän osuuden asteittaista kasvattamista rahaston toimintajaksolla siten, että samalla otetaan erityisesti huomioon kohdeyritysten kehitysvaihe, toimiala, osapuolten asema voitonjaossa ja etuoikeusasema sekä kohdeyritysten mahdollinen sijainti tukialueilla.
- e) Jos toimenpiteessä tarjotaan ainoastaan siemenpääomaa, se voi edellyttää, että jäsenvaltiot varmistavat, että valtio saa riittävän tuoton sijoitukselleen suhteessa sijoitusriskiin etenkin silloin kun valtion tarjoama rahoitus on oman pääoman luonteisten rahoitusvälineiden tai velkainstrumenttien muodossa. Tällaisten välineiden tuoton olisi oltava yhteydessä esimerkiksi mahdollisiin käyttöoikeuksiin (kuten rojalit), jotka ovat seurausta sijoituksen synnyttämistä teollis- ja tekijänoikeuksista.
- f) Se voi edellyttää voiton- ja tappionjakoa koskevien järjestelyiden sekä valtion ja yksityisten sijoittajien etuoikeusaseman muuttamista.
- g) Se voi edellyttää 6 jaksossa esitettyjä vaatimuksia tiukempia sitoumuksia, jotka koskevat riskipääomatu- en kasautumista muiden valtiontukiasetusten tai -puitteiden nojalla myönnetyn tuen kanssa.

6 KUMULAATIO

Kun kohdeyritykselle näiden suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvalla riskipääomatoimenpiteellä myönnettyä pääomaa käytetään alkuinvestointien taikka muiden ryhmäpoikkeusasetusten, suuntaviivojen, puitteiden tai valtiontukiasiakirjojen nojalla tukikelpoisten kustannusten rahoittamiseen, tuen enimmäistasoja tai tukikelpoisia enimmäismääriä supistetaan ensimmäisen riskipääomasijoitusjakson kolmen ensimmäisen vuoden aikana 50 prosenttia (20 prosenttia, jos kohdeyritykset sijaitsevat tukialueilla) tuen kokonaismäärään saakka. Supistus ei koske tuki-intensiteettejä, jotka on vahvistettu yhteisön puitteissa tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävälle valtion tuelle ⁽¹⁾ tai vastaavissa tulevilla puitteilla taikka alan ryhmäpoikkeusasetuksessa.

7 LOPPUÄÄNNÖKSET

7.1 Valvonta ja raportointi

Asetuksessa (EY) N:o 659/1999 ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 794/2004 ⁽²⁾ edellytetään, että jäsenvaltiot antavat komissiolle kertomukset vuosittain.

Riskipääomatoimenpiteiden osalta kertomusten on sisällettävä taulukkomuotoinen yhteenveto rahaston tekemistä tai riskipääomatoimenpiteen nojalla tehdyistä sijoituksista sekä luettelo kaikista yrityksistä, jotka ovat hyötäneet riskipääomatoimenpiteistä. Kertomuksessa on oltava lyhyt kuvaus sijoitusrahastojen toiminnasta sekä yksityiskohtaiset tiedot arvioituista sijoitussopimuksista ja tosiasiallisesti toteutetuista sijoituksista sekä tiedot sijoitusvälineiden tuotosta ja kullakin sijoitusvälineellä hankitun pääoman yhteismäärästä. Komissio voi pyytää lisätietoja myönnetystä tuesta tarkistaakseen, onko tukitoimenpiteen hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatettu.

Vuotuiset kertomukset julkaistaan komission Internet-sivuilla.

⁽¹⁾ EYVL C 45, 17.2.1996, s. 5.

⁽²⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

Lisäksi komissio katsoo, että on tarpeen toteuttaa lisätoimenpiteitä valtiontuen avoimuuden parantamiseksi yhteisössä. Erityisesti näyttää olevan välttämätöntä varmistaa, että jäsenvaltiot, talouden toimijat, asianomaiset osapuolet ja myös komissio itse saavat helposti käyttöönsä sovellettavia riskipääomatukiohjelmia koskevat lyhenteettömät säädöstekstit.

Tämä voidaan helposti varmistaa käyttämällä linkitettyjä Internet-sivustoja. Tätä varten komissio edellyttää riskipääomatukiohjelmia tutkiessaan järjestelmällisesti jäsenvaltioilta sitä, että nämä julkaisevat kaikkien lopullisten tukiohjelmien koko tekstin Internetissä ja ilmoittavat kyseisen Internet-sivun osoitteen komissiolle.

Ohjelmaa ei saa soveltaa ennen kuin tiedot on julkaistu Internetissä.

Jäsenvaltioiden on pidettävä yksityiskohtaista kirjaa kaikesta riskipääomatoimenpiteille myönnetystä tuesta. Tällaisten tietojen on sisällettävä kaikki sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen sen osoittamiseksi, että suuntaviivoissa vahvistetut edellytykset ovat täyttyneet etenkin sijoituserien suuruuden, yrityksen koon (pieni tai keskisuuri), yrityksen kehitysvaiheen (siemenvaihe, käynnistysvaihe ja laajentamiskäytännön) sekä yrityksen toimialan (mieluiten NACE-luokituksen nelinumeroitasolla) osalta, sekä tiedot rahastojen hoidosta ja muista näissä suuntaviivoissa mainituista kriteereistä. Nämä tiedot on säilytettävä 10 vuoden ajan avustuksen myöntämispäivästä.

Komissio pyytää jäsenvaltioita toimittamaan nämä tiedot voidakseen arvioida näiden suuntaviivojen vaikutuksia kolmen vuoden kuluttua niiden voimaantulosta.

7.2 Voimaantulo ja voimassaolo

Komissio alkaa soveltaa näitä suuntaviivoja sen jälkeen, kun ne on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Nämä suuntaviivat korvaavat valtiontuesta ja riskipääomasta vuonna 2001 annetun tiedonannon.

Näiden suuntaviivojen voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2013. Komissio voi jäsenvaltioita kuultaan tehdä muutoksia suuntaviivoihin ennen mainittua päivämäärää kilpailupolitiikkaan tai riskipääomapolitiikkaan liittyvistä merkittävistä syistä tai ottaakseen huomioon muut yhteisön politiikan alat tai kansainväliset sitoumukset. Tarvittaessa komissio voi myös selvittää suhtautumistaan erityiskysymyksiin. Komissio aikoo tarkastella suuntaviivoja uudelleen kolmen vuoden kuluttua niiden voimaantulosta.

Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin riskipääomatoimenpiteisiin, joista sen on tehtävä päätös sen jälkeen kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikka kyseisistä toimenpiteistä olisi ilmoitettu jo ennen suuntaviivojen julkaisemista.

Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä (*consecutio legis*) annetun komission ilmoituksen⁽¹⁾ mukaisesti komissio soveltaa ilmoittamattomaan tukeen:

- a) näitä suuntaviivoja, jos tuki on myönnetty sen jälkeen kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;
- b) muissa tapauksissa valtiontuesta ja riskipääomasta annettua tiedonantoa.

7.3 Aiheelliset toimenpiteet

Komissio ehdottaa jäsenvaltioille EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavia aiheellisia toimenpiteitä niiden nykyisten riskipääomatoimenpiteiden osalta.

Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa muutettava nykyisiä riskipääomatoimenpiteitään voidakseen saattaa ne näiden suuntaviivojen mukaisiksi kahdentoista kuukauden kuluessa suuntaviivojen julkaisemisesta.

Jäsenvaltioita pyydetään kahden kuukauden kuluessa näiden suuntaviivojen julkaisemisesta ilmoittamaan, että ne hyväksyvät tässä ehdotetut aiheelliset toimenpiteet ehdoilla. Jos jäsenvaltiolta ei saada vastausta, komissio olettaa, että se ei ole samaa mieltä ehdotetuista toimenpiteistä.

(1) EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

VALTIONTUKI — SLOVENIA

Valtiontuki N:o C 20/2006 (ex NN 30/2006) — Väitetty valtiontuki Novoles Stražalle

Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti

(2006/C 194/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Komissio on ilmoittanut 16. toukokuuta 2006 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Slovenialle päätökstään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee mainittua toimenpidettä.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa toimenpiteestä, jota koskevan menettelyn komissio aloittaa, kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Valtiontukien kirjaamo
Toimisto: SPA3, 6/5
B-1049 Bryssel
Faksi: (32-2) 296 12 42

Huomautukset toimitetaan Slovenialle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luotamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

I. MENETTELY

1. Slovenian hallitus hyväksyi 27. toukokuuta 2004 päätöslauselman, jonka mukaan joitakin taloudellisia toimenpiteitä pitäisi kohdentaa slovenialaiselle yhtiölle Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (jäljempänä "Novoles Straža"). Tästä ei ilmoitettu komissiolle, koska Slovenian valtiontukien valvontakomissio oli hyväksynyt päätöksen 23. huhtikuuta 2004 eli ennen Slovenian liittymistä EU:hun. Komission käytännön mukaan kuitenkin kriteerinä on, että säädöksen, jonka mukaan toimivaltainen kansallinen viranomainen päättää myöntää valtiontukea, on oltava oikeudellisesti sitova. Näin ollen kyseiset toimenpiteet ovat uutta tukea, ja siksi niistä on ilmoitettava EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaan ja arvoitava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaan.

II. KUVAAUS TUESTA

2. Novoles Straža on slovenialainen puolivalmiiden puutuotteiden tuottaja. Sen tuotteita ovat mm. vaneri ja viilu sekä huonekalut kuten tuolit, pöydät ja muut vähittäismyyntiin tarkoitettut huonekalut. Sillä oli taloudellisia vaikeuksia vuonna 2003.
3. Yhtiö on sen vuoksi laatinut viideksi vuodeksi (2004–2008) rakenneuudistussuunnitelman, joka sisältää yrityksen toimintojen uudelleensuuntaamisen, uuden velkojen maksuaikataulun sekä tuotannon ja työntekijöiden rakenneuudistuksen. Tähän tarkoitukseen yritys saa 0,8 miljoonan euron

suuruisen valtion lainatakauksen teknologiseen rakenneuudistukseen, 1,2 miljoonan euron valtion tuen irtisanomiskorvauksiin ja uudelleen koulutustoimiin sekä 4,6 miljoonan euron suuruisen valtion lainatakauksen rahoituksen uudelleenjärjestelyyn.

III. ARVIOINTI

4. Komissio katsoo, että toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tässä vaiheessa komissiolle ei ole selvää, sopiiko toimenpide yhteismarkkinoille, ja erityisesti noudattaako se vuonna 1999 annettuja yhteisön suuntaviivoja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi⁽¹⁾.
5. Komissio ei ensinnäkään ole varma, täyttääkö yhtiö tavalliset vaikeuksissa olevan yhtiön tunnusmerkit, sillä sen myynti kasvoi vielä vuonna 2003, ja varastot vähenivät vuonna 2002. Toiseksi ei ole täysin selvää, miten rakenneuudistus-suunnitelma palauttaisi yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden. Kolmanneksi komissiolle ei ole selvää, onko yhtiön oma panos rakenneuudistuksessa merkittävä; väitetty osuus omista varoista ei vaikuta realistiselta, sillä yhtiöllä ei ollut lainkaan maksuvalmiutta, eikä se kyennyt saamaan rahoitusta sijoittajiltaan. Neljänneksi komissiolle ei ole selvää, noudatetaanko tässä ainutkertaisuuden periaatetta, kun yhtiö on jo saanut rakenneuudistustukea vuonna 1999. Komissio ei myöskään ole varma, onko tässä tapauksessa hyväksyttävää, että yhtiöltä ei saatu vastasuoritteita.

⁽¹⁾ Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2).

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan mukaan kaikkii sääntöjenvastainen tuki voidaan periä takaisin tuensaajalta.

KIRJEEN TEKSTI

"1. Komissija želi obvestiti Slovenijo, da je po preučitvi informacij o zgoraj navedeni pomoči, ki jih je prejela od slovenskih organov, sklenila začeti postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES.

I. POSTOPEK

2. Dne 1. decembra 2004 je Komissija prejela pritožbo glede domnevne pomoči slovenskemu lesnopredelovalnemu podjetju Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (v nadaljnjem besedilu „Novoles Straža“).
3. S pismoma z dne 21. decembra 2004 in 10. maja 2005 je Komissija zahtevala informacije glede časa dodelitve domnevne pomoči, do 15. novembra 2005 in 23. decembra 2005 pa je zahtevala informacije o prestrukturiranju podjetja. Slovenski organi so odgovorili s pismi z dne 19. januarja 2005, 8. junija 2005, 5. decembra 2005 in 6. februarja 2006.
4. Slovenski organi so v pismu z dne 8. junija 2005 Komisiji sporočili, da so bili ukrepi odobreni pred pristopom in da niso bili vključeni v tako imenovani začasni postopek, ker je bila ekonomska izpostavljenost državne pomoči natančno znana pred postopkom.
5. Iz sklepa, ki ga je predložila Slovenija, je razvidno, da je razne ukrepe državnega financiranja odobrila medresorska strokovna komisija dne 16. aprila 2004. Pozneje so družbe dne 20. aprila 2004 zaprosile komisijo za spremljanje državnih pomoči za soglasje, ki je bilo izdano dne 23. aprila 2004. Komissija za spremljanje državnih pomoči je odločila, da so ukrepi državna pomoč, ki je skladna z zakonom o spremljanju državnih pomoči.
6. Šele 27. maja 2004 pa je vlada sprejela resolucijo, da bi bilo treba družbi dodeliti državno pomoč na način, ki ga določajo resolucije pristojne medresorske strokovne komisije. V pismu z dne 2. februarja 2006 je Slovenija potrdila, da je bila pomoč odobrena družbi Novoles Straža [...] s sklepom vlade v času, ko je bila Slovenija že polnopravna članica EU*.

II. PODROBEN OPIS POMOČI

7. Družba Novoles Straža je proizvajalec lesenih polizdelkov, kot so vezane plošče in furnir, ter pohištva, kot so mize in stoli ter drugo pohištvo za maloprodajo. Družba je v kraju Straža v Sloveniji, leta 2003 pa je imela okoli 800 zaposlenih (leta 2002 pa 650). Novoles Straža je ena od družb, ki v slovenskem lesnem in pohištvenem sektorju zaposlujejo največ delavcev.
8. Družba je v lasti več fizičnih oseb in investicijskih skladov, od katerih ima eden, in sicer investicijski sklad PID, več

kakor 25-odstotni delež, ki znaša 33,4 odstotka. Videti je, da je 8,5 odstotka v državni lasti.

9. Družba ima več odvisnih družb, med katerimi so Novoles-Primara, d.o.o., Pohištvo Brežice, d.d. in IP TP Intarzija, d.o.o.
10. Glavni finančni in operativni pokazatelji kažejo, da se je finančno poslovanje družbe leta 2003 poslabšalo. Družba je izgubila velik delež svojega registriranega osnovnega kapitala, ki je znašal 1,262 milijard SIT [okoli 5,3 milijonov EUR ⁽²⁾], aprila 2004 pa le še 0,75 milijarde SIT. Poleg tega je družba od leta 2003 naprej ustvarjala izgubo, njen prosti denarni tok pa se je od leta 2002 zmanjšal. Vendar pa so se njene zaloge leta 2002 zmanjšale, povečale pa so se le leta 2003. Poleg tega je do leta 2003 prodaja rasla.
11. Aprila 2004 je družba Novoles Straža ministrstvu za gospodarstvo predložila načrt prestrukturiranja za obdobje od 2004 do 2008. V njem družba razlaga, da je stečaj grozil celotni družbi, to pa dokazuje s sklicevanjem na različne teste, npr. tako imenovana Altmanova vrednost Z, ki kažejo, da je od leta 2001 družbi grozil stečaj.
12. Družba svoje trenutne razmere razlaga s padcem gospodarske rasti na glavnih izvoznih trgih (zlasti v Nemčiji in ZDA), kjer prodaja 60 odstotkov svoje proizvodnje. Poleg tega je v zadnjih letih veliko vlagala v posodobitev tehnologije in širitev proizvodnih programov. Zaradi upada prihodkov v letu 2003 družba ni mogla več poravnati obveznosti iz lastnih sredstev, ampak je morala povečati svoje dolgove in s tem finančne obremenitve. Organizacijska struktura ji ni omogočila uskladiti proizvodnje s povpraševanjem.
13. Glavna poglavja prestrukturiranja družbe Novoles Straža je mogoče povzeti:
 - Družba Novoles Straža bo spremenila prodajno strategijo tako, da se bo preusmerila s trgov EU in severnoameriških trgov zlasti na vzhodnoevropski in ruski trg. Poleg tega si družba prizadeva zmanjšati svoj delež polizdelkov v korist končnih izdelkov.
 - Da bi postala stroškovno učinkovitejša in prilagodila tehnološko opremo proizvodnji, ki bo vezana na povpraševanje, ter da bi izpolnjevala okoljske standarde, bo izvedla industrijsko prestrukturiranje. Stroške v višini 1,656 milijarde SIT bo deloma krila iz lastnih sredstev, deloma pa s posojilom v znesku 200 milijonov SIT (0,8 milijona EUR), zavarovanim z državnim jamstvom.
 - Cilj prestrukturiranja zaposlenih bo zmanjšanje števila zaposlenih za 96 delavcev, za preostale zaposlene pa bo izvedla posebno in splošno usposabljanje. Stroške v višini 537 milijona SIT bo deloma krila z lastnimi sredstvi, deloma pa s subvencijo v znesku 283 milijonov SIT (1,2 milijona EUR).

⁽²⁾ Glede na to, da je na začetku leta 2006 1 EUR = 240 slovenskih tolarjev (SIT).

- Cilj finančnega prestrukturiranja je reprogramiranje obstoječih kratkoročnih finančnih obveznosti, predvideno pa je z državnim jamstvom, s katerim bo zagotovljen nov kredit v višini 1,100 milijarde SIT (4,6 milijona EUR).
14. Na podlagi realističnih predvidevanj, ki predpostavljajo od 3,6- do 5,7-odstotno letno rast domače prodaje in 6,5- do 8,4-odstotno letno rasti prodaje v tujini, bo po načrtu leta 2004 prestrukturiranje doseglo do 4,2-odstotni presežek iz poslovanja, leta 2008 pa naj bi presežek dosegel 11,7 odstotka. Dobiček iz poslovanja v primerjavi z lastniškim kapitalom se bo v letu 2007 povečal na 12,6 odstotkov.
15. Komisija za spremljanje državnih pomoči je določila izravnalni ukrep, da družba v obdobju prestrukturiranja ne sme prejeti nobene druge državne pomoči.
16. Slovenija je obvestila Komisijo, da je družba Novoles Straža v letu 2004 iz javnih in zasebnih virov prejela tudi ugodna posojila za okoljske namene v znesku [...] (*) SIT ([...] EUR), katerih neto protivrednost nepovratnih sredstev naj bi znašala [...] SIT ([...] milijona EUR).
17. Slovenija tudi poroča, da je družba v letu 1999 prejela [...] SIT ([...] EUR) pomoči za reševanje in prestrukturiranje, [...] SIT ([...] EUR) pomoči za zaposlovanje, [...] pomoči za raziskave in razvoj ter [...] SIT ([...] EUR) izvozne pomoči.

III. PRESOJA POMOČI

1. Obstoj državne pomoči

18. V skladu s členom 87 Pogodbe ES je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva državna pomoč, če prizadene trgovino med državami članicami, razen kadar jo je mogoče upravičiti na podlagi člena 87(2) ali (3) ES.
19. Komisija opaža, da je pomoč dodeljena iz državnih sredstev posameznemu podjetju. Ker trgovina z lesnimi izdelki med Slovenijo in drugimi državami članicami obstaja, bi lahko ukrep izboljšal položaj prejemnika v primerjavi z njegovimi konkurenti v Sloveniji in v EU, kar pomeni, da pomoč izkrivlja konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami. Zato Komisija meni, da sedanje jamstvo in subvencija družbi Novoles Straža pomenita državno pomoč v skladu s členom 87(1) Pogodbe ES.
20. Slovenski organi so sprva dvomili, da je Komisija pristojna za presojo pomoči na podlagi člena 88 Pogodbe ES, glede na to, da je bila pomoč izplačana pred pristopom. Komisija je bila soočena z vprašanjem, ali sme presojati pomoč, dodeljeno tik pred pristopom, v smislu Priloge IV.3 Akta o

pristopu⁽³⁾. Komisija je pojasnila, da je ustrezní kriterij, s katerim se ugotovi, ali je bila pomoč izvedena pred pristopom, pravno zavezujoča listina, s katero se pristojni nacionalni organi obvežejo, da bodo odobrili pomoč⁽⁴⁾. Odsotnost takega sklepa pred pristopom pomeni, da ukrep ni bil odobren pred pristopom in pomeni novo pomoč, katere skladnost s skupnim trgovim Komisija presoja na podlagi člena 88 Pogodbe ES.

21. V tem primeru Komisija zaključuje, da ustrezná zavezujoča listina, s katero so se pristojni nacionalni organi obvezali, da bodo odobrili pomoč, ni začela veljati pred pristopom. Veljavni slovenski zakon v členu 22 določa, da se pomoč dodeli s sklepom vlade na predlog ministrstva. Predhodni sklepi medresorskih strokovnih odborov in pristojnega ministrstva so bili sicer potrebni za dodelitev, vendar pa niso zadostovali za odobritev pomoči. Končno odločitev sprejme vlada. Ta resolucija pa je bila izdana šele maja 2004. Zato ukrep predstavlja novo pomoč in ga je treba prijaviti na podlagi člena 88 Pogodbe ES in presojati na podlagi člena 87(1) Pogodbe ES.

3. Združljivost pomoči

22. Slovenija je navedla, da gre za pomoč za prestrukturiranje, ki bi morala izpolnjevati merila iz Smernic Skupnosti o pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu „smernice“) glede združljivosti s skupnim trgovim na podlagi člena 87(3) Pogodbe ES. Če je družba resnično v težavah, se ne uporablja nobena druga izjema iz člena 87(2) ali (3) Pogodbe ES. Ker je bila pomoč dodeljena maja 2004, jo je treba presojati na podlagi smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje iz leta 1999⁽⁵⁾.
23. Komisija dvomi, da je družba Novoles Straža upravičena do pomoči za prestrukturiranje. Ni jasno, ali družba Novoles Straža ni del večje poslovne skupine v smislu točke 8 smernic, glede na to, da kontrolni delež investicijskih skladov PID znaša več kakor 25 odstotkov. Komisija se tudi sprašuje, ali ne bi mogla pridobiti finančne podpore od svojih delničarjev. Če so bili lastniki družbe očitno sposobni zagotoviti finančne vloške v zadnjih letih, zakaj tega niso mogli storiti tudi leta 2004?
24. Poleg tega je jasno, da družba ne kaže kapitalske izgube na podlagi točke 5 smernic, zato Komisija dvomi, da ima družba vse običajne znake podjetja v težavah na podlagi točke 6 smernic. Res je, da je družba imela izgube v letu 2003 ter da se ji je od leta 2002 zmanjšal denarni tok. Po drugi strani pa se je prodaja povečala tudi leta 2003, zaloge pa so se leta 2002 še zmanjšale, kakor je navedeno v točki (10). Zato Komisija ni prepričana, ali je slabo poslovanje družbe izjemen dogodek, in ne stalna težnja. Leto 2003 je bilo slabo poslovno leto za številne družbe v EU. Komisiji ni jasno, zakaj vlagatelji ne bi mogli premotiti teh težav preprosto s pomočjo zunanega financiranja.

⁽³⁾ Predviden je pravni okvir za presojo shem pomoči in posameznih pomoči, izvedenih v novi državi članici pred datumom pristopa k EU, ki se uporablja tudi po pristopu (tako imenovani začasni mehanizem).

⁽⁴⁾ Podrobnosti so v odločitvi Komisije v zadevi C-3/2005 FSO, UL C 100 z dne 26.4.2005, str. 2, od točke 38 naprej.

⁽⁵⁾ Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, UL C 288, 9.10.1999, str. 2.

(*) Zajeto z obveznostjo varovanja poslovne skrivnosti.

25. Poleg tega ni jasno, kako bo načrt prestrukturiranja omogočil družbi ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti. Čeprav informacije o načrtu kažejo, da bi več notranjih ukrepov lahko preusmerilo družbo, in da vsebuje napovedi, po katerih je ponovna vzpostavitev rentabilnosti mogoča, Komisija ni prejela dovolj podatkov, da bi lahko presodila v zvezi s predpostavkami glede prihodnje donosnosti. Komisija zlasti nima dovolj podatkov, ki bi utemeljevali predpostavljeno gibanje prodaje.
26. Komisija tudi dvomi, da je prejemnik zagotovil dovolj lastnih sredstev. Načrt in pojasnila, ki jih je dala Slovenija, kažejo samo, da bo družba prispevala lastna sredstva za prestrukturiranje, pri tem pa ne navaja, kako bodo lastna sredstva ustvarjena. Glede na to, da družba nima prostih denarnih sredstev in da naj ne bi bila sposobna pridobiti sredstev od svojih vlagateljev, je videti, da to kaže na uporabo prihodnjega denarnega toka. Ker pa se nanaša na prihodnje prispevke, to ni sprejemljiv ukrep za lastni prispevek⁽⁶⁾. Komisija pričakuje natančna pojasnila glede izvora in časa teh sredstev.
27. Komisija tudi ni opazila nobenih izravnalnih ukrepov, ki bi jih zagotovila družba, čeprav je videti, da na trgu lesne in pohištvene industrije ni težav zaradi strukturnih presežnih zmogljivosti. Komisija bi potrebovala podrobno analizo trga in nadaljnje informacije v tej zvezi.
28. Komisija ni prepričana, ali družba izpolnjuje pogoj „enkrat in zadnjič“ iz točke 48 smernic in naprej. Družba je v zadnjih desetih letih nedvomno prejela obsežno pomoč za reševanje in prestrukturiranje.
29. Komisija meni, da bi se moral v tem primeru uporabiti pogoj „enkrat in zadnjič“, kljub temu, da je bila pomoč za reševanje in prestrukturiranja odobrena, preden je Slovenija pristopila k Evropski uniji. To pa zato, ker bo Komisija pri presoji uporabe tega pogoja obravnavala samo dejansko stanje, in sicer ali je bilo podjetje v zadnjih desetih letih v težavah in je imelo možnost te težave

premagati. Zato Komisija, če Slovenija v tem primeru ne more dokazati obstoja izjemnih okoliščin, na primer, da leta 1999 ni imela delujočega tržnega gospodarstva⁽⁷⁾, domneva, da sedanja pomoč za prestrukturiranje ne izpolnjuje pogoja „enkrat in zadnjič“.

30. Komisija potrebuje tudi več informacij o vseh drugih pomočeh, dodeljenih v letu 2004, saj bi se lahko tudi te šteje kot pomoč za reševanje in prestrukturiranje, glede na to, da je malo verjetno, da bi bila taka pomoč odobrena podjetju v težavah.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

31. Ta odločitev se obravnava kot odločitev o začetku uradnega postopka preiskave v smislu člena 88(2) Pogodbe ES in Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999. Komisija, v skladu s postopkom iz člena 88(2) Pogodbe ES, zahteva, da Slovenija v enem mesecu od datuma prejema tega dopisa predloži svoje pripombe in pošlje vse informacije, ki bi lahko pomagale pri presoji pomoči.
32. Komisija zahteva, da Slovenija takoj pošlje kopijo tega dopisa možnemu prejemniku pomoči.
33. Komisija bi želela opomniti Slovenijo, da ima člen 88(3) Pogodbe ES odločilni učinek, in opozoriti na člen 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999, ki določa, da se lahko vsa nezakonita pomoč izterja od prejemnika.
34. Komisija opozarja Slovenijo, da bo zainteresirane stranke obvestila z objavo tega dopisa in njegovega povzetka v *Uradnem listu Evropske unije*. Z objavo obvestila v Dodatku EGP k *Uradnemu listu Evropske unije* bo obvestila tudi zainteresirane stranke v državah Efte, ki so podpisnice Sporazuma EGP, Nadzornemu organu EFTA pa bo poslala izvod tega dopisa. Vse zainteresirane stranke bodo pozvane, da oddajo svoje pripombe v enem mesecu od datuma objave tega obvestila.”

⁽⁶⁾ Odločitve Komisije v zadevi C-19/2000 TGI, UL L 62, 5.3.2002, str. 30, točka 106 in zadevi C-30/1998 Wildauer Kurbelwelle, UL L 287, 14.11.2000, str. 51 točka, 52.

⁽⁷⁾ Glej odločitve Komisije v zadevah N 584/04 Vingriai, UL C 187, 30.7.2005, str. 15 točka 19 glede Latvije.

VALTIONTUKI — SLOVENIA

Valtiontuki N:o C 19/2006 (ex NN 29/2006) — Väitetty valtiontuki Javor Pivkalle

Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti

(2006/C 194/04)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Komissio on ilmoittanut 16. toukokuuta 2006 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Slovenialle päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee mainittua toimenpidettä.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa toimenpiteestä, jota koskevan menettelyn komissio aloittaa, kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Valtiontukien kirjaamo
Toimisto: SPA3, 6/5
B-1049 Bryssel
Faksi: (32-2) 296 12 42

Huomautukset toimitetaan Slovenialle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luotamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

I. MENETTELY

1. Slovenian hallitus antoi 27. toukokuuta 2004 päätöslauselman, jonka mukaan slovenialaiselle yritykselle Javor Pivka Lesna Industrija d.d. (jäljempänä "Javor Pivka") olisi myönnettävä eräitä rahoitustoimia. Tästä ei ilmoitettu komissiolle, koska Slovenian valtiontukia valvova komitea oli hyväksynyt sen 20. huhtikuuta 2004 eli ennen liittymistä EU:hun. Kun otetaan huomioon komission käytäntö, jonka mukaan ratkaisevana perusteena on oikeudellisesti sitova säädös, jonka perusteella toimivaltainen kansallinen viranomainen myöntää valtiontukea, kyseisiä toimenpiteitä olisi kuitenkin pidettävä uutena tukena, ja niistä olisi sen vuoksi ilmoitettava EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla ja ne olisi arvoitava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan nojalla.

II. KUVAAUS TUESTA

2. Javor Pivka on slovenialainen yritys, joka valmistaa puolivalmiita puutuotteita, kuten muottielementtejä, vaneria ja päällystettyjä vanerilevyjä sekä huonekaluja, mm. tuoleja ja pöytiä. Sillä oli taloudellisia ongelmia vuonna 2003.
3. Sen vuoksi yritys laati vuosiksi 2004–2008 rakenneuudistus suunnitelman, jossa esitetään sekä yrityksen toiminnan uudelleensuuntaamista että yrityksen ja sen työvoiman rakenneuudistusta. Yritys sai valtion lainatakauksen noin

4,6 miljoonalle eurolle teknistä rakenneuudistusta varten, noin 1,6 miljoonan euron suuruisen valtiontuen irtisanomiskorvauksia ja uudelleen koulutusta varten sekä yksityisen noin 1,65 miljoonan euron suuruisen lainan taloudellista uudelleenjärjestelyä varten.

III. ARVIOINTI

4. Komissio katsoo, että toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tässä vaiheessa komissiolle ei ole selvää, sopiiko toimenpide yhteismarkkinoille, ja erityisesti noudattaako se vuonna 1999 annettuja yhteisön suuntaviivoja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi ⁽¹⁾.
5. Komissio ei ensinnäkään ole varma, osoittiko yritys vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaisia merkkejä, kun otetaan huomioon, että sen myynti kasvoi vuoteen 2003 ja varastot vähenivät vuoteen 2002. Toiseksi ei ole täysin selvää, miten rakenneuudistus suunnitelma palauttaisi yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden. Kolmanneksi komissio epäilee, miten merkittävä yrityksen oma osuus oli rakenneuudistuksessa, koska väitetty osuus sen omista varoista ei näytä uskottavalta, sillä yrityksellä ei ollut yhtään vapaata likviditeettiä eikä se voinut saada rahoitusta sijoittajiltaan. Lopuksi komissio ei ole varma, voidaanko tässä asiassa hyväksyä se, ettei toteutettu minkäänlaisia vastasuoritteita.

⁽¹⁾ Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2).

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan mukaan kaikki sääntöjenvastainen tuki voidaan periä takaisin tuensaajalta.

KIRJEEN TEKSTI

”1. Komisia želi obvestiti Slovenijo, da je po preučitvi informacij o zgoraj navedeni pomoči, ki jih je prejela od slovenskih organov, sklenila začeti postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES.

I. POSTOPEK

2. Dne 1. decembra 2004 je Komisia prejela pritožbo glede domnevne pomoči slovenskemu lesnopredelovalnemu podjetju Javor Pivka lesna industrija d.d. (v nadaljnjem besedilu „Javor Pivka“).
3. S pismoma z dne 21. decembra 2004 in 10. maja 2005 je Komisia zahtevala informacije glede časa dodelitve domnevne pomoči, do 15. novembra 2005 in 23. decembra 2005 pa je zahtevala informacije o prestrukturiranju podjetja. Slovenski organi so odgovorili s pismi z dne 19. januarja 2005, 8. junija 2005, 5. decembra 2005 in 6. februarja 2006.
4. Slovenski organi so v pismu z dne 8. junija 2005 Komisiji sporočili, da so bili ukrepi odobreni pred pristopom in da niso bili vključeni v tako imenovani začasni postopek, ker je bila ekonomska izpostavljenost državne pomoči natančno znana pred postopkom.
5. Iz sklepa, ki ga je predložila Slovenija, je razvidno, da je razne ukrepe državnega financiranja odobrila medresorska strokovna komisija dne 6. aprila 2004. Pozneje so družbe dne 9. aprila 2004 zaprosile komisijo za spremljanje državnih pomoči za soglasje, ki je bilo izdano dne 20. aprila 2004. Komisia za spremljanje državnih pomoči je odločila, da so ukrepi državna pomoč, ki je skladna z zakonom o spremljanju državnih pomoči.
6. Šele 27. maja 2004 pa je vlada sprejela resolucijo, da bi bilo treba družbi dodeliti državno pomoč na način, ki ga določajo resolucije pristojne medresorske strokovne komisije. V pismu z dne 2. februarja 2006 je Slovenija potrdila, da je bila pomoč odobrena družbi Javor Pivka [...] s sklepom vlade v času, ko je bila Slovenija že polnopravna članica EU’.

II. PODROBEN OPIS POMOČI

7. Družba Javor Pivka je proizvajalec lesenih polizdelkov, kot so opažne plošče, vezane plošče in furnir, ter pohištva, kot so mize in stoli. Družba je na območju Pivke v Sloveniji, leta 2003 pa je imela okoli 800 zaposlenih. Javor Pivka je ena od družb, ki v slovenskem lesnem in pohištvenem sektorju zaposlujejo največ delavcev.
8. Družba je v lasti več fizičnih oseb in investicijskih skladov, od katerih nihče ne presega 25-odstotnega deleža. Z izjemo Kapitalske družbe d.d., ki ima v lasti okoli 5 odstotkov, so institucijski lastniki zasebni. Pred kratkim so jo dokapitalizirale njene matične družbe.

9. Družba ima več odvisnih družb; nekatere izmed njih tržijo proizvode v večjih slovenskih mestih, nekatere družbe, prevzete januarja 2003, pa izvajajo programe predelave in obdelave lesa.

10. Glavni finančni in operativni pokazatelji kažejo, da se je finančno poslovanje družbe leta 2003 poslabšalo. Družba je izgubila velik delež svojega registriranega osnovnega kapitala, ki je znašal 1,195 milijarde SIT [okoli 5 milijonov EUR ⁽²⁾], aprila 2004 pa le še 0,7 milijarde SIT. Poleg tega so bili od leta 2001 poslovni rezultati družbe negativni, njen prosti denarni tok pa se je zmanjšal. Vendar pa so se njene zaloge leta 2002 zmanjšale, povečale pa so se le leta 2003. Podobno se je leta 2002 prodaja povečala, leta 2003 pa zmanjšala.
11. Aprila 2004 je družba Javor Pivka ministrstvu za gospodarstvo predložila načrt prestrukturiranja za obdobje od 2004 do 2008.
12. Družba svoje sedanje razmere razlaga s padcem gospodarske rasti na glavnih izvoznih trgih (zlasti v Nemčiji in ZDA), kjer prodaja 70 odstotkov svoje proizvodnje. Poleg tega ima zastarele proizvodne zmogljivosti. Organizacijska struktura ji ni omogočila uskladiti proizvodnje s povpraševanjem. Zato so bili proizvodni stroški visoki. Družba ni bila sposobna proizvajati izdelkov v višjem cenovnem razredu. Zaradi nezadostne likvidnosti pa so se kopičile obveznosti in finančna bremena.
13. Glavna poglavja prestrukturiranja družbe Javor Pivka je mogoče povzeti:
 - Družba Javor Pivka bo spremenila prodajno strategijo tako, da se bo preusmerila s trgov EU in severnoameriških trgov zlasti na vzhodnoevropski in ruski trg. Stroške v višini 496 milijonov SIT bo krila iz „lastnih sredstev“.
 - Prestrukturiranje industrije bo trajalo tri leta in bo izboljšalo proizvodno učinkovitost ter zmanjšalo stroške obratovanja. Stroške v višini 2,099 milijarde SIT bo deloma krila iz lastnih sredstev, deloma pa s posojilom v znesku 1.100 milijonov SIT (4,6 milijona EUR), zavarovanim z državnim jamstvom.
 - Izvedla bo prestrukturiranje zaposlenih, vključno z zmanjšanjem števila zaposlenih za 108 delavcev, za preostalih 693 delavcev pa bo izvedla posebno in splošno usposabljanje. Stroške v višini 602 milijona SIT bo deloma krila z lastnimi sredstvi, deloma pa s subvencijo v znesku 382 milijonov SIT (1,6 milijona EUR).
 - Cilj finančnega prestrukturiranja je reprogramiranje obstoječih in tekočih dolgoročnih finančnih obveznosti, predvideno pa je s pomočjo lastnih sredstev ali s pomočjo lastnikov ali bank. Videti je, da bo družba prejela posojilo v višini 400 milijonov SIT (1,65 milijona EUR).

⁽²⁾ Glede na to, da je na začetku leta 2006 1 EUR = 240 slovenskih tolarjev (SIT).

14. Na podlagi prestrukturiranja se bo presežek iz poslovanja v letu 2004 povečal do 6 odstotkov in leta 2008 dosegel 12,7 odstotkov. Dobiček iz poslovanja v primerjavi z lastniškim kapitalom se bo v letu 2007 povečal na 14 odstotkov.
15. Komisija za spremljanje državnih pomoči je določila izravnalni ukrep, da družba v obdobju prestrukturiranja ne sme prejeti nobene druge državne pomoči.
16. Slovenija je Komisijo obvestila, da je družba Javor Pivka v letu 2004 od države prejela nepovratna sredstva v višini [...] (*) SIT ([...] EUR) za varčevanje z energijo.

III. PRESOJA POMOČI

1. Obstoj državne pomoči

17. V skladu s členom 87 Pogodbe ES je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva državna pomoč, če prizadene trgovino med državami članicami, razen kadar jo je mogoče upravičiti na podlagi člena 87(2) ali (3) ES.
18. Komisija opaza, da je pomoč dodeljena iz državnih sredstev posameznemu podjetju. Ker trgovina z lesnimi izdelki med Slovenijo in drugimi državami članicami obstaja, bi lahko ukrep izboljšal položaj prejemnika v primerjavi z njegovimi konkurenti v Sloveniji in v EU, kar pomeni, da pomoč izkrivlja konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami. Zato Komisija meni, da sedanje jamstvo in subvencija družbi Javor Pivka pomenita državno pomoč v skladu s členom 87(1) Pogodbe ES.

2. Obstoj nove državne pomoči

19. Slovenski organi so sprva dvomili, da je Komisija pristojna za presojo pomoči na podlagi člena 88 Pogodbe ES, glede na to, da je bila pomoč izplačana pred pristopom. Komisija je bila soočena z vprašanjem, ali sme presojati državno pomoč, dodeljeno tik pred pristopom, v smislu Priloge IV.3 Akta o pristopu.^(*) Komisija je pojasnila, da je ustrezen kriterij, s katerim se ugotovi, ali je bila pomoč izvedena pred pristopom, pravno zavezujoča listina, s katero se pristojni nacionalni organi obvežejo, da bodo odobrili pomoč.^(*) Odsotnost takega sklepa pred pristopom pomeni, da ukrep ni bil odobren pred pristopom in pomeni novo pomoč, katere skladnost s skupnim trgom Komisija presoja na podlagi člena 88 Pogodbe ES.

(*) Zajeto z obveznostjo varovanja poslovne skrivnosti.

(*) Predviden je pravni okvir za presojo shem pomoči in posameznih pomoči, izvedenih v novi državi članici pred datumom pristopa k EU, ki se uporablja tudi po pristopu (tako imenovani začasni mehanizem).

(*) Podrobnosti so v odločitvi Komisije v zadevi C-3/2005 FSO, UL C 100 z dne 26. 4. 2005, str. 2, od točke 38 naprej.

20. V tem primeru Komisija zaključuje, da ustrežna zavezujoča listina, s katero so se pristojni nacionalni organi obvezali, da bodo odobrili pomoč, ni začela veljati pred pristopom. Veljavni slovenski zakon v členu 22 določa, da se pomoč dodeli s sklepom vlade na predlog ministrstva. Predhodni sklepi medresorskih strokovnih odborov in pristojnega ministrstva so bili sicer potrebni za dodelitev, vendar pa niso zadostovali za odobritev pomoči. Končno odločitev sprejme vlada. Ta resolucija pa je bila izdana šele maja 2004. Zato ukrep predstavlja novo pomoč in ga je treba priglasiti na podlagi člena 88 Pogodbe ES in presojati na podlagi člena 87(1) Pogodbe ES.

3. Združljivost pomoči

21. Slovenija je navedla, da gre za pomoč za prestrukturiranje, ki bi morala izpolnjevati merila iz smernic Skupnosti o pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu „smernice o pomoči za reševanje in prestrukturiranje“) glede združljivosti s skupnim trgom na podlagi člena 87(3) Pogodbe ES. Če je družba resnično v težavah, se ne uporablja nobena druga izjema iz člena 87(2) ali (3) Pogodbe ES. Ker je bila pomoč dodeljena maja 2004, jo je treba presojati na podlagi smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje iz leta 1999.⁽⁵⁾
22. Komisija dvomi, da je družba Javor Pivka upravičena do pomoči za prestrukturiranje. Sprašuje se, ali ne bi mogla pridobiti finančne podpore od skupine, kateri pripada. Če so bili lastniki družbe očitno sposobni zagotoviti finančne vloške v zadnjih letih, zakaj tega niso mogli storiti tudi leta 2004?
23. Poleg tega je jasno, da družba ne kaže kapitalske izgube na podlagi točke 5 smernic, zato Komisija dvomi, da ima družba vse običajne znake podjetja v težavah na podlagi točke 6 smernic. Res je, da je imela družba nenehne izgube v letih 2002 in 2003 ter da se ji je zmanjšal denarni tok. Po drugi strani pa se je prodaja večala do leta 2003, zaloge pa so se leta 2002 še zmanjšale, kakor je navedeno v točki (10). Zato Komisija ni prepričana, ali je slabo poslovanje družbe izjemen dogodek, in ne stalna težnja. Leto 2003 je bilo slabo poslovno leto za številne družbe v EU. Komisiji ni jasno, zakaj vlagatelji ne bi mogli premestiti teh težav preprosto z zunanjim financiranjem.
24. Poleg tega ni jasno, kako bo načrt prestrukturiranja družbi omogočil ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti. Čeprav informacije o načrtu kažejo, da bi več notranjih ukrepov lahko preusmerilo družbo, in da vsebuje napovedi, po katerih je ponovna vzpostavitev rentabilnosti mogoča, pa Komisija ni prejela dovolj podatkov, da bi presodila predpostavke glede prihodnje donosnosti. Komisija zlasti nima dovolj podatkov, ki bi utemeljevali predpostavljeno gibanje prodaje.

(5) Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, UL C 288, 9.10.1999, str. 2.

25. Komisija tudi dvomi, ali je prejemnik zagotovil dovolj lastnih sredstev. Načrt in pojasnila, ki jih je dala Slovenija, kažejo samo, da bo družba prispevala lastna sredstva za prestrukturiranje, pri tem pa ne navaja, kako bodo lastna sredstva ustvarjena. Glede na to, da družba nima prostih denarnih sredstev in da naj ne bi bila sposobna pridobiti sredstev od svojih vlagateljev, je videti, da to kaže na uporabo prihodnjega denarnega toka. Ker pa se nanaša na prihodnje prispevke, to ni sprejemljiv ukrep za lastni prispevek.⁽⁶⁾ Komisija pričakuje natančna pojasnila glede izvora in časa teh sredstev.
26. Komisija tudi ni opazila nobenih izravnalnih ukrepov, ki bi jih zagotovila družba, čeprav je videti, da na trgu lesne in pohištvene industrije ni težav zaradi strukturnih presežnih zmogljivosti. Komisija bi potrebovala podrobno analizo trga in nadaljnje informacije v tej zvezi.
27. Komisija potrebuje tudi več informacij o vseh drugih pomočeh, dodeljenih v letu 2004, saj bi se lahko tudi te šteje kot pomoč za reševanje in prestrukturiranje, glede na to, da je malo verjetno, da bi bila okoljska pomoč odobrena podjetju v težavah.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

28. Ta odločitev se obravnava kot odločitev o začetku uradnega postopka preiskave v smislu člena 88(2) Pogodbe ES in Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999. Komisija v skladu s postopkom iz člena 88(2) Pogodbe ES zahteva, da Slovenija v enem mesecu od datuma prejema tega dopisa predloži svoje pripombe in pošlje vse informacije, ki bi lahko pomagale pri presoji pomoči.
29. Komisija zahteva, da Slovenija takoj pošlje kopijo tega dopisa možnemu prejemniku pomoči.
30. Komisija bi želela opomniti Slovenijo, da ima člen 88(3) Pogodbe ES odločilni učinek, in opozoriti na člen 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999, ki določa, da se lahko vsa nezakonita pomoč izterja od prejemnika.
31. Komisija opozarja Slovenijo, da bo zainteresirane stranke obvestila z objavo tega dopisa in njegovega povzetka v *Uradnem listu Evropske unije*. Z objavo obvestila v Dodatku EGP k *Uradnemu listu Evropske unije* bo obvestila tudi zainteresirane stranke v državah Efte, ki so podpisnice Sporazuma EGP, Nadzornemu organu EFTA pa bo poslala izvod tega dopisa. Vse zainteresirane stranke bodo pozvane, da oddajo svoje pripombe v enem mesecu od datuma objave tega obvestila."

⁽⁶⁾ Odločitve Komisije v zadevi C-19/2000 TGI, UL L 62, 5.3.2002, str. 30, točka 106 in zadevi C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, UL L 287, 14.11.2000, str. 51 točka, 52.

VALTIONTUKI — SLOVAKIA

Valtiontuki N:o C 21/2006 (ex N 635/2005) — Slovenské lodenice Komárno -telakalle myönnetty aluetuki**Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti**

(2006/C 194/05)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Komissio on ilmoittanut 7.6.2006 päivättyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Slovakialle päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee mainittua toimenpidettä kokonaisuudessaan.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa toimenpiteestä, jota koskevan menettelyn komissio aloittaa, kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä osoitteeseen

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Valtiontukien kirjaamo
B-1049 Bryssel
Faksi: (32-2) 296 12 42

Huomautukset toimitetaan Slovakialle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luotamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

Hanke lisää telakan teknistä kapasiteettia 16 prosenttia ja parantaa tuottavuutta. Investoinnin johdosta alueelle syntyy 120–130 suoraan tuotantotyöpaikkaa, 20–30 avustavaa työpaikkaa ja 50–60 välillistä työpaikkaa.

MENETTELY

Tukitoimenpidettä koskeva ilmoitus kirjattiin vastaanotetuksi 14. joulukuuta 2005. Slovakia toimitti lisätietoja kahdella kirjeellä, jotka kirjattiin vastaanotetuksi 31. tammikuuta 2006 ja 4. huhtikuuta 2006.

Ilmoitetussa tukitoimenpiteessä sosiaaliturvavirasto luopuu viivästysmaksusaamisista. Viivästysmaksuja on kertynyt, koska SLK ei maksanut sosiaaliturvamaksuja 31. päivän lokakuuta 2003 ja 31. päivän maaliskuuta 2004 välisenä aikana. Kyseiset verosaamiset ovat yhteensä 17 117 957 Slovakian korunaa. Tuki-intensiteetti on 22,49 prosenttia.

KUVAUS

Tuensaaja on slovakialainen osakeyhtiömuotoinen laivanrakennusyhtiö Slovenské lodenice Komárno (SLK). Se toimii Tonavan varrella EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua tukialueella. SLK on suuri yritys.

SLK aikoo toteuttaa vuosina 2006–2008 investoinnin, jonka tarkoituksena on lisätä laivanrakennuskapasiteettia ja nyky aikaistaa tuotantoa. Investoinnin kokonaiskustannukset ovat 80 325 658 Slovakian korunaa, ja Slovakian viranomaisten laskema nykyarvo on 76 100 000 korunaa.

Investointihanke koostuu yhdeksästä osasta (DP 01–DP 09). Hankkeen pääosa muodostuu tuotantotilan laajennuksesta, jossa yksi käyttämättömistä telakka-alueen halki kulkevista raiteista muunnetaan uudeksi tuotantolinjaksi kokoonpanoa ja varustelua varten (alahanke DP 01). Investoinnin johdosta SLK voi tuottaa kaksi laivaa enemmän vuodessa tai lisätä tuotantokapasiteettiaan 16 prosenttia tasattuna bruttovetoisuustonnimääränä tarkasteltuna. Muut alahankkeet koostuvat muihin tuotantotiloihin tehtävistä muutoksista kapasiteettitarpeen lisäämiseksi ja telakan nykyaikaistamiseksi.

ARVIOINTI

Tukea tarkastellaan laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevien puitteiden perusteella. Puitteiden mukaan aluetukea voidaan myöntää nykyisten telakoiden parantamista tai uudeaikaistamista varten tehtäviin investointeihin, joilla tähdätään olemassa olevien laitosten tuottavuuden parantamiseen. Tuki-intensiteetti ei saa ylittää 22,5 prosenttia 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisilla alueilla.

Komissio pitää kyseenalaisena, täyttyvätkö laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevien puitteiden edellytykset. Komissio epäilee, että osaa investoinneista ei voida katsoa olemassa olevia laitoksia koskeviksi investoinneiksi. Kyse on telakka-alueella kulkevan vanhan käyttämättömän raiteen muuntamisesta tuotantotiloiksi, horisontaalisen porauslaitteen ostamisesta vuokratun porauslaitteen korvaamiseksi sekä uuden alumiinihitsaamon rakentamisesta. Alumiinihitsaus teetettiin aikaisemmin alihankintana. Komissio ei tämän vuoksi ole varma siitä, ovatko nämä kustannukset aluetukikelpoisia.

Komissiolla ei ole myöskään varmuutta siitä, onko SLK:n kapasiteetin lisäys laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevien puiteiden mukainen ja soveltuuko se yhteismarkkinoille.

KIRJEEN TEKSTI

"Komisia oznamuje Slovenskej republike, že po preskúmaní informácií o uvedenej pomoci, ktoré poskytli Vaše orgány, sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

I. KONANIE

- (1) Listom z 9. decembra 2005, zaregistrovanom 14. decembra 2005, Slovensko oznámilo Komisii svoj úmysel poskytnúť regionálnu investičnú pomoc spoločnosti Slovenské lodenice Komárno. Komisia požiadala o informácie listom z 23. decembra 2005, na ktorý Slovensko odpovedalo listom z 26. januára 2006, zaregistrovaným 31. januára 2006. Komisia požiadala o ďalšie informácie listom z 27. februára 2006, na ktorý Slovensko odpovedalo listom z 23. marca 2006, zaregistrovaným 4. apríla 2006.

II. OPIS

- (2) Prijemcom je slovenská lodiarska spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. so sídlom na rieke Dunaj v regióne oprávnenom získať regionálnu pomoc podľa článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES. Je to akciová spoločnosť, ktorá bola založená v roku 2000. Jej akcionármi sú štát (30 %) a Euram Bank AG Viedeň (70 %). Euram Bank AG Viedeň sa stala väčšinovým akcionárom prostredníctvom dvoch kapitálových injekcií v roku 2003. Slovenské lodenice Komárno, a.s. je veľkým podnikom s obratom 1 424 mld. Sk ⁽¹⁾ (v roku 2004) a 910 zamestnancami (v roku 2005). Po čiastočnej privatizácii v roku 2003 spoločnosť strojnásobila produkciu (pokiaľ ide o kompenzovanú hrubú tonáž (CGT) za rok) a v roku 2004 dosiahla zisk 26 mil. Sk. Spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. nie je vo finančných ťažkostiach.
- (3) Spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. stavia malé námorné lode s maximálnou nosnosťou 6 000 dwt na prepravu kontajnerov a na prepravu suchých nákladov. Lodenice DAMEN v Holandsku a Flensburg v Nemecku, ktoré stavajú lode s nosnosťou 4 000 až 20 000 dwt, majú podľa Slovenska vedúce postavenie na trhu. V súčasnosti sa aj poľská lodenica Stocznia Polnocna špecializuje na stavbu kontajnerových lodí. Spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. nevykonáva opravy ani konverzie námorných plavidiel. Celá produkcia spoločnosti je orientovaná do členských štátov Európskej únie.
- (4) Spoločnosť má v úmysle v rokoch 2006 až 2008 realizovať investičný projekt s názvom *Modernizácia technologickkej základne Slovenských lodeníc Komárno, a.s.* Cieľom projektu je rozšíriť stavebnú kapacitu spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s. a modernizovať výrobu. Investičný projekt pozostáva z deviatich dielčích projektov nazvaných DP 01 až DP 09, ktoré sú stručne opísané takto:

- DP 01 – Rozšírenie výrobných plôch: jedna zo starých odstavených kolají vo vlastníctve lodenice sa vybaví zariadením, aby slúžila ako prevádzkyschopné pracovisko; v tejto súvislosti musí lodenica vybudovať kolajnice pre lodnú posuvňu, energetické rozvody a žeriavovú dráhu a zakúpiť žeriav s nosnosťou do 50 ton. Táto časť lodenice ešte nebola použitá na výrobu. Náklady predstavujú 39 825 658 Sk.
 - DP 02 – Automatizovaný systém predúpravy hutného materiálu: nákup a realizácia komorového tryskača valčekového dopravníka. Lodenica doteraz využívala menej výkonný komorový tryskač. Výška nákladov dosahuje 17 500 000 Sk.
 - DP 03 – Vybudovanie energetického hospodárstva na odstavených kolajách č. 4 a č. 5: kolaje č. 4 a č. 5 sa využívajú pri dokončovacích prácach na lodných objektoch pred ich presunom do doku; lodenica vybuduje šesť nových odberných miest (na acetylén, kyslík, stlačený vzduch a elektrickú energiu) na modernizáciu tohto zariadenia a zvýšenie spracovateľskej kapacity. Výška nákladov dosahuje 6 500 000 Sk.
 - DP 04 – Vybudovanie energetických rozvodov pre ťažké mólo pri dokončovacích prácach výrobného procesu: na móle sa vybudujú nové rozvody a osem odberných miest (pre acetylén, kyslík, stlačený vzduch a elektrickú energiu). Cieľom je nahradiť súčasný pomalý a nákladný systém, v ktorom sa elektrická energia odoberá z fliaš. Výška nákladov dosahuje 3 500 000 Sk.
 - DP 05 – Horizontálna vyvrtávačka: nákup horizontálnej vyvrtávačky. Toto zariadenie sa doteraz prenajímalo. Výška nákladov dosahuje 6 000 000 Sk.
 - DP 06 – Pracovisko na delenie materiálu strihaním: nákup hydraulických tabuľových nožníc. Doteraz sa používala alternatívna, menej efektívna technológia. Výška nákladov dosahuje 2 000 000 Sk.
 - DP 07 – Zlepšenie kvality kontroly: kontrolné merania pri výrobe lodného telesa, kontrola kvality vykonaných prác rôznych profesií, nákup prenosného priemyselného röntgenového prístroja, prístroja na meranie náterov a materiálov, ultrazvukového hrúbkomera na plechy a sondy. Výška nákladov dosahuje 2 000 000 Sk.
 - DP 08 – Riešenie manipulačnej techniky: plošinový vozík, vysokozdvíhny vozík, nabíjač trakčných olovenných batérií. Výška nákladov dosahuje 2 000 000 Sk.
 - DP 09 – Pracoviská na zváranie hliníka a nerez: elektrozámočnicke pracovisko, potrubáreň (pracovisko pre zváranie nerezových rúr). Uvedené dve pracoviská sú v súčasnosti predmetom subdodávok. Výška nákladov dosahuje 1 000 000 Sk.
- (5) Celkové náklady dosahujú výšku 80 325 658 Sk, ktorá zodpovedá oprávneným nákladom na regionálnu investičnú pomoc. Náklady pozostávajú z výdavkov na nákup strojov a zariadení. Súčas %. V jednotlivých rokoch sú náklady distribuované takto:

⁽¹⁾ Ostatná centrálna sadzba uverejnená Národnou bankou Slovenska (november 2005) je 1 Euro = 38,4550 Sk.

Tabuľka č. 1 – Súčasná hodnota oprávnených nákladov

Rok	Oprávnené náklady	Súčasná hodnota oprávnených nákladov
2006	31 164 000	31 164 000
2007	37 295 658	34 677 506
2008	11 866 000	10 258 494
Spolu	80 325 658	76 100 000

- (6) Hlavnou zložkou investičného projektu je dielčí projekt DP 01. Táto investícia umožní spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s. vyrábať ročne o dve lode viac. Ďalšie dielčie projekty pozostávajú z úprav výrobných zariadení na potreby zvýšenej kapacity a z modernizácie lodenice. Podľa slovenských orgánov sú dielčie projekty DP 02 – DP 09 samostatnými projektmi, ktoré bude spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. realizovať aj v prípade, ak sa dielčí projekt DP 01 nebude realizovať. Prijemca vyhlásil, že investície využije v období najmenej piatich rokov. Spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. požiadala o poskytnutie pomoci listom z 10. októbra 2005.
- (7) Podľa slovenských orgánov bude investičný projekt viesť k zvýšeniu technologickej kapacity lodenice o 16 % z 24 000 CGT (kompenzovaná hrubá tonáž) na 28 500 CGT v roku 2009, čo zodpovedá zvýšeniu o dve lode ročne. Ďalším prínosom realizácie projektu bude skrátenie výrobného cyklu, úspora nákladov a zvýšenie kvality. Produktivita lodenice sa v roku 2009 zvýši zo súčasných 67 normohodín/CGT na 58 normohodín/CGT pri zohľadnení činností vykonávaných v rámci subdodávky. Výsledkom investície bude vytvorenie 120 – 130 pracovných miest v robotníckych profesiách, 20 – 30 pracovných miest v pomocných profesiách a nepriamych pracovných miest v regióne s mierou nezamestnanosti 14 %.
- (8) Notifikované opatrenie pozostáva z odpísania penále Sociálnou poisťovňou. Uvedené penále vzniklo nezaplatením príspevkov sociálneho zabezpečenia spoločnosťou Slovenské lodenice Komárno, a.s. v období od 31. októbra 2003 do 31. marca 2004. Výška pohľadávky na odpísanie predstavuje 17 117 957 Sk. Sociálna poisťovňa odpustí penále v roku 2006, keď by sa tiež mala začať investícia, po schválení Komisiou. Súčasná hodnota pomoci tak predstavuje 17 117 957 Sk, čo zodpovedá intenzite pomoci vo výške 22,49 % oprávnených nákladov.
- (9) Ďalšie zdroje financovania sú vlastné zdroje spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s. (19 025 000 Sk) a pôžička zo súkromnej banky (39 957 043 Sk).

III. HODNOTENIE

3.1. Štátna pomoc podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES

- (10) V súlade s článkom 87, ods. 1 Zmluvy o ES akákoľvek pomoc poskytnutá členskými štátom alebo zo štátnych

prostriedkov v akejkoľvek forme, ktorá narušuje hospodársku súťaž alebo môže narušiť hospodársku súťaž zvýhodnením určitých spoločností alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom. Podľa zavedenej judikatúry európskych súdov je kritérium ovplyvňovania obchodu splnené, ak firma prijemcu vykonáva hospodársku činnosť zahŕňajúcu obchod medzi členskými štátmi.

- (11) Odpísanie pohľadávky realizuje Sociálna poisťovňa, ktorá je ústredným orgánom spravujúcim systém sociálneho zabezpečenia. Finančné opatrenie tak vyplýva zo štátnych zdrojov a vzťahuje sa na štát. Sociálna poisťovňa môže podľa vlastného uváženia odpustiť penále v plnej výške alebo čiastočne „v odôvodnených prípadoch“. Kritérium selektívnosti opatrenia je týmto splnené. Opatrenie prináša spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s. výhody, ktoré by spoločnosť na trhu nezískala. Spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. vyrába námorné lode. Uvedeným opatrením sa môže ohroziť hospodárska súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, pretože pri týchto produktoch jestvuje obchod medzi členskými štátmi. tieto produkty predávajú. Hoci spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. prevádzkuje na sektorovom trhu s malými loďami do 6 000 dwt, je prinajmenšom v potenciálnej hospodárskej súťaži s menšími poľskými lodenicami, holandskou lodenicou DAMEN a nemeckou lodenicou Flensburg. V dôsledku toho predstavuje finančné opatrenie štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES a musí sa hodnotiť zodpovedajúcim spôsobom.
- (12) Komisia poznamenáva, že nebude zisťovať, či samotné nevymáhanie príspevkov sociálneho zabezpečenia v období od 31. októbra 2003 do 31. marca 2004 nepredstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. K tomuto opatreniu došlo pred vstupom do EÚ a toto opatrenie nemá účinky po vstupe, Komisia preto nie je oprávnená ho hodnotiť. Komisia poznamenáva, že spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. zaplatila všetky príspevky sociálneho zabezpečenia z obdobia od 31. októbra 2003 do 31. marca 2004, čo bola nevyhnutná podmienka na odpísanie penále.

3.2. Výnimka podľa článku 87 ods. 2 a 3 Zmluvy o ES

- (13) V článku 87 ods. 2 a 3 Zmluvy o ES sa uvádzajú výnimky zo všeobecnej nezlučiteľnosti štátnej pomoci, ako sa uvádza v odseku 1 tohto článku.
- (14) Na hodnotenie pomoci pre stavbu lodí Komisia vydala rámec pre štátnu pomoc pre stavbu lodí (rámec pre stavbu lodí) (2). Podľa rámca pre stavbu lodí znamená stavba lodí stavbu samohybných námorných komerčných plavidiel v Spoločenstve. Činnosti spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s. spadajú pod uvedenú definíciu a z toho dôvodu je pomoc pre túto spoločnosť potrebné hodnotiť na základe rámca pre stavbu lodí.

(2) Ú. v. EÚ C 317, 30.12.2003, s. 1.

- (15) V bode 26 rámca pre stavbu lodí sa ustanovuje, že *regionálnu pomoc pre stavbu lodí, opravu lodí alebo konverziu lodí je možné pokladať za zlučiteľnú so spoločným trhom len vtedy, ak sa pomoc poskytuje na investície do modernizácie existujúcich lodeníc, ktoré nie sú spojené s finančnou reštrukturalizáciou príslušnej lodenice (príslušných lodeníc), s cieľom zvýšiť produktivitu existujúcich zariadení.*
- (16) Intenzita pomoci nemôže prekročiť 22,5 % v regiónoch uvedených v článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES alebo príslušnú maximálnu regionálnu hranicu pomoci, podľa toho, ktorá hodnota je nižšia. Pomoc musí byť ďalej ohraňovaná na výdavky oprávnené na podporu, ako sa uvádza v uplatňovaných smerniciach Spoločenstva o regionálnej pomoci (regionálne usmernenia) ⁽³⁾.
- (17) Aby bola investícia oprávnená na pomoc podľa rámca pre stavbu lodí v kombinácii s regionálnymi usmerneniami, musí spĺňať tieto kumulatívne požiadavky:
- a) byť obmedzená na modernizáciu a vylepšenie lodenice s cieľom zvýšiť produktivitu zariadení lodenice;
 - b) byť obmedzená na existujúce lodenice a existujúce zariadenia;
 - c) byť obmedzená na investície do fixných aktív: pôda, budovy a stroje/zariadenia;
 - d) nepredstavovať len výmenu odpísaných aktív;
 - e) nebyť prepojená s finančnou reštrukturalizáciou a
 - f) byť obmedzená na náklady nákupu aktív na základe trhových podmienok.
- (18) Komisia má pochybnosti, či je možné všetky náklady notifikovaného investičného projektu považovať za oprávnené na regionálnu pomoc. Komisia má konkrétne pochybnosti o tom, či niektoré z komponentov (dielčie projekty DP 01, DP 05 a DP 09) majú za cieľ zvýšenie produktivity existujúcich zariadení a či sú z toho dôvodu splnené požiadavky uvedené v odseku 17 písm. a) a b).
- (19) Jediným cieľom dielčieho projektu DP 01, ktorý predstavuje polovicu investičných nákladov, je jednoznačne rozšíriť výrobnú kapacitu lodenice. Dielčí projekt DP 01 pozostáva z rozšírenia lodenice vybudovaním nového pracoviska na mieste, ktoré sa doteraz na výrobu nepoužívalo. Preto má Komisia pochybnosti, či je vybudovanie takéhoto zariadenia možné považovať za opatrenie určené na zvýšenie produktivity existujúcich zariadení.
- (20) Dielčí projekt DP 05 pozostáva z nákupu horizontálnej vyvrtávačky, ktorú spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. doteraz prenajímala. Komisia sa domnieva, že tento dielčí projekt nenahrádza existujúce zariadenie novým, výkonnejším zariadením. Preto zrejme nejde o investíciu do modernizácie s cieľom zvýšenia produktivity existujúceho zariadenia, ale len o výmenu prenajatého zariadenia za zariadenie vo vlastníctve spoločnosti.
- (21) Napokon dielčí projekt DP 09 pozostáva zo zriadenia nového pracoviska na zváranie hliníka a nového pracoviska na zváranie nerez. Táto časť výroby bola doteraz predmetom subdodávok. Komisia má pochybnosti, či, tak ako v prípade dielčieho projektu DP 05, sa dielčí projekt DP 09 skutočne týka investícií do modernizácie s cieľom zvýšenia produktivity existujúceho zariadenia. Komisia v tomto štádiu zvažuje, či investícia nepredstavuje len výmenu prenajatého zariadenia za zariadenie vo vlastníctve spoločnosti, ktorá nevedie k zvýšeniu produktivity.
- (22) V regionálnych usmerneniach sa počiatočná investícia definuje ako investícia na zriadenie nového podniku, rozširovanie existujúceho podniku alebo racionalizácia, diverzifikácia alebo modernizácia existujúceho podniku (bod 4.4 regionálnych usmernení). Podľa rámca pre stavbu lodí ako *lex specialis* k regionálnym usmerneniam sa oprávnené výdavky obmedzujú na projekty modernizácie. Z tohto dôvodu je konkrétne pomoc na zriadenie nového výrobného zariadenia v sektore stavby lodí vylúčená z oprávnenosti. Komisia má pochybnosti, či dielčie projekty DP 01, DP 05 a DP 09 zodpovedajú požiadavke ustanovenej v odseku 26 rámca pre stavbu lodí, aby sa investície vzťahovali len na modernizáciu a vylepšenie existujúcich lodeníc zameranú na zvýšenie produktivity existujúcich zariadení.
- (23) Komisia ďalej v tomto štádiu dospela k záveru, že časť investícií zvýši kapacitu spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s. a má pochybnosti, či by uvedené zvýšenie kapacity bolo zlučiteľné s rámcom pre stavbu lodí. Komisia má pochybnosti, či sú dielčie projekty DP 01, DP 02 a DP 03 oprávnené na regionálnu pomoc, pretože vedú k zvýšeniu technologickej kapacity spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s.
- (24) Pokiaľ ide o dielčí projekt DP 01, základným cieľom tejto investície je vytvorenie novej výrobnéj kapacity. Dielčí projekt DP 02 pozostáva z nákupu nového komorového tryskača, ktorý je súčasťou zariadenia s názvom *Automatizovaný systém predúpravy hutného materiálu*. Investíciou sa zvýši kapacita tohto zariadenia, ale tiež jeho účinnosť, pretože bude viesť k úsporám materiálu a energie a bude mať environmentálny prínos. Dielčí projekt DP 03 pozostáva z vybudovania nových energetických terminálov na existujúcich odstavených kolajach s cieľom zvýšiť ich kapacitu. Podľa slovenských orgánov ďalšie dielčie projekty nemajú vplyv na výrobnú kapacitu spoločnosti Slovenské lodenice Komárno, a.s., keď sa posudzujú osobitne.
- (25) Podľa bodu 3 písm. a) úvodu rámca pre stavbu lodí, určité špecifické faktory ovplyvňujúce sektor stavby lodí by sa mali odraziť v politike Komisie o kontrole štátnej pomoci. Takéto špecifické faktory podľa rámca o stavbe lodí sú *inter alia* periodicky opakujúca sa nadmerná kapacita, stlačené ceny a deformácie obchodu na svetovom trhu stavby lodí. Komisia uvádza, že priemysel stavby lodí má cyklický charakter, kde obdobia rastu sú pravidelne nasledované obdobiami poklesu ekonomickej aktivity. Súčasná situácia na svetovom trhu je charakterizovaná vysokou úrovňou nových objednávok, vyšších cien a malou alebo žiadnou voľnou kapacitou. Primerane by sa však mali zohľadniť aj predpovede uvádzajúce rastúce nadmerné kapacity v najbližších rokoch, a to najmä ako výsledok investícií v Číne a ďalších ázijských krajinách.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 74, 10.3.1998, s. 9.

- (26) Komisia vo svojej doterajšej praxi mohla pri schvaľovaní regionálnej investičnej pomoci v sektore stavby lodí dospieť k pozitívnemu záveru, že príslušné investície nevedli k zvyšovaniu kapacity (*).
- (27) Komisia sa v tomto štádiu domnieva, že by mala analyzovať vplyv investície, ktorá sa má vykonať s pomocou štátu, na kapacitnú situáciu príslušnej lodenice. Pri posudzovaní zlučiteľnosti predmetnej pomoci s rámcom pre stavbu lodí musí Komisia pozorne prehodnotiť rozsah, v ktorom takéto potenciálne zvýšenie kapacity môže viesť k narušeniu hospodárskej súťaže na trhu.
- (28) Na druhej strane Komisia tiež musí starostlivo prehodnotiť účinky tohto konkrétneho projektu na regionálny rozvoj (oddiel 2 regionálnych usmernení). Komisia v tomto štádiu uvádza, že projekt zrejme prispieva k regionálnemu rozvoju tým, že vytvára početné pracovné príležitosti v regióne s mierou nezamestnanosti 14 %. Investícia bude zachovaná na mieste najmenej počas 5 rokov.
- (29) Komisia uvádza, že na základe informácií, ktoré sú v tomto štádiu dostupné, zostávajúce dielčie projekty zrejme spĺňajú kritéria oprávnenosti uvedené v odseku 17 písm. a) a b). Komisia podobne uvádza, že všetky notifikované dielčie projekty zrejme spĺňajú kritéria oprávnenosti uvedené v odseku 17 písm. c) až f).
- (30) Vzhľadom na pochybnosti Komisie v súvislosti s oprávnenosťou časti investičného projektu na regionálnu pomoc má Komisia takisto pochybnosti o tom, či je dodržaná maximálna intenzita pomoci vo výške 22,5 %

z oprávnených nákladov, ako je stanovené v rámci pre výstavbu lodí.

- (31) Spoločnosť Slovenské lodenice Komárno, a.s. požiadala o štátnu pomoc pred začatím prác na projekte a prispieva viac než 25 % na financovanie projektu, v súlade s bodom 4.2 regionálnych usmernení.

IV. ROZHODNUTIE

- (32) Na základe uvedených dôvodov má Komisia pochybnosti, či je plánovaná pomoc zlučiteľná so spoločným trhom.
- (33) Na základe uvedených úvah a konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES Komisia žiada Slovenskú republiku, aby do jedného mesiaca od doručenia tohto listu predložila svoje pripomienky a poskytla všetky informácie, ktoré môžu pomôcť pri hodnotení pomoci. Žiada, aby slovenské orgány bezodkladne predložili kópiu tohto listu potenciálnemu príjemcovi pomoci.
- (34) Komisia pripomína, že zainteresované strany bude informovať uverejnením tohto listu a jeho zhrnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Komisia bude tiež informovať zainteresované strany v krajinách EZVO, ktoré sú signatármi dohody o EHP, uverejnením oznamu v prílohe EHP k *Úradnému vestníku Európskej únie*, ako aj Dozorný orgán EZVO zaslaním kópie tohto listu. Všetky tieto zainteresované strany Komisia takto vyzve, aby predložili svoje pripomienky do jedného mesiaca od dátumu tohto uverejnenia.”

(*) Pozri napríklad C 23/2001 Flender Werft Lübeck, Ú. v. ES L 203, 1.8.2000, s. 60, N 306/2002 spoločnosť Flensburger Schiffbaugesellschaft mbH & Co. KG (Nemecko), Ú. v. ES C 277, 14.11.2002, s. 2, N 383/2002 spoločnosť Neorion Shipyards, Ú. v. EÚ C 6, 10.1.2004, s. 21, N 617/2003 spoločnosť Lamda Shipyard, Ú. v. EÚ C 24, 29.1.2005, s. 5.

VALTIONTUKI — SAKSA

Valtiontuki N:o C 25/2006 (ex E 1/2006) — Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat ajalle 2007–2013 — Jäsenvaltio ei ole hyväksynyt aiheellisia toimenpiteitä — EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn aloittaminen

Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti

(2006/C 194/06)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Komissio on ilmoittanut 15 päivänä kesäkuuta 2006 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Saksalle päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee kaikkien voimassa olevien alueellisten tukiohjelmien soveltamista 31. päivän joulukuuta 2006 jälkeen, siltä osin kuin nämä ohjelmat eivät ole aiheellisia toimenpiteitä koskevien ehdotusten mukaisia 1. tammikuuta 2007 alkaen.

Aiheellisia toimenpiteitä ovat 1. päivästä tammikuuta 2007:

1. Jäsenvaltioiden on rajoitettava kaikkien voimassa olevien alueellisten valtiontukijärjestelmien soveltamista ajallisesti viimeistään 31. joulukuuta 2006 myönnettäviin tukiin, tämän kuitenkaan rajoittamatta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen annetun asetuksen (EY) N:o 70/2001, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 364/2004, 10 artiklan 2 kohdan sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta työllisyystukeen annetun asetuksen (EY) N:o 2204/2002 11 artiklan 2 kohdan soveltamista.
2. Jos ympäristöinvestointeihin voidaan ympäristötukijärjestelmissä antaa alueellista investointitukea ympäristönsuojelulle myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen alaviitteen 29 mukaisesti, jäsenvaltioiden on muutettava asianomaisia järjestelmiä varmistaakseen, että tukea voidaan myöntää vasta 31. joulukuuta 2006 jälkeen edellyttäen, että se noudattaa tuen myöntämispäivänä voimassa olevaa uutta aluetukikarttaa.
3. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa muutettava muita voimassa olevia tukijärjestelmiään sen varmistamiseksi, että esimerkiksi koulutustukeen, tutkimus- ja kehittämistukeen tai ympäristötukeen mahdollisesti liittyviä alueellisia myönnetään vasta 31. joulukuuta 2006 jälkeen alueilla, jotka ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a tai c alakohdan nojalla tukikelpoisia komission vahvistamien, tuen myöntämispäivänä voimassa olevien aluetukikarttojen mukaisesti.

Komission päätös johtuu siitä, ettei Saksa ole hyväksynyt selvästi ja ehdottomasti edellä mainittuja ehdotuksia.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa **10 työpäivän kuluessa** tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä osoitteeseen

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Valtiontukien kirjaamo — Valtiontuet I — Yksikkö G1
B-1049 Bryssel
Faksi: (32-2) 296 12 42

Huomautukset toimitetaan Saksalle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luottamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

KIRJEEN TEKSTI

Absatz 1 EG-Vertrag und dem Verfahren der Artikel 17 und 18 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 ⁽¹⁾ folgende zweckdienlichen Maßnahmen vor:

¹1. Am 21. Dezember 2005 nahm die Kommission die Leitlinien für staatliche Beihilfen mit regionaler Zielsetzung für die Jahre 2007-2013 an.

(a) Unbeschadet des Artikels 10 Absatz 2 der Verordnung (EG) Nr. 70/2001 über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf staatliche Beihilfen an kleine

2. Mit Schreiben vom 6. März 2006 (D(06)222) schlug die Kommission allen Mitgliedstaaten gemäß Artikel 88

⁽¹⁾ ABl. L 83 vom 27.3.1999, S. 1.

und mittlere Unternehmen, geändert durch Verordnung (EG) Nr. 364/2004, und Artikel 11 Absatz 2 der Verordnung (EG) Nr. 2204/2002 über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf Beschäftigungsbeihilfen befristen die Mitgliedstaaten die Anwendung aller bestehenden Regionalbeihilferegulungen auf Beihilfen, die bis zum 31. Dezember 2006 gewährt werden.

- (b) Soweit Umweltschutzbeihilferegulungen die Gewährung regionaler Investitionsbeihilfen für Umweltinvestitionen gemäß Fußnote 29 des Gemeinschaftsrahmens für staatliche Umweltschutzbeihilfen gestatten, ändern die Mitgliedstaaten die einschlägigen Regulungen um sicherzustellen, dass Beihilfen nach dem 31. Dezember 2006 nur gewährt werden können, wenn sie in Einklang mit der neuen, zum Zeitpunkt der Beihilfegewährung geltenden Fördergebietskarte stehen.
- (c) Die Mitgliedstaaten ändern erforderlichenfalls andere bestehende Beihilferegulungen um sicherzustellen, dass etwaige Regionalzuschläge, wie sie für Ausbildungsbeihilfen, Forschungs- und Entwicklungsbeihilfen oder Umweltschutzbeihilfen zulässig sind, nach dem 31. Dezember 2006 nur in Einklang mit den von der Kommission genehmigten und zum Zeitpunkt der Beihilfegewährung geltenden Fördergebietskarte in Fördergebieten gemäß Artikel 87 Absatz 3 Buchstaben a oder c gewährt werden können.
3. Die Regierung Ihres Landes wurde aufgefordert, den vorgeschlagenen zweckdienlichen Maßnahmen innerhalb eines Monats nach Erhalt des Schreibens ausdrücklich und vorbehaltlos zuzustimmen. Mit Schreiben vom 27. April 2006 (D/53569) erinnerten die Kommissionsdienststellen Ihre Regierung an die Aufforderung und baten erneut darum, die Annahme der Maßnahmen — innerhalb von 10 Arbeitstagen — zu bestätigen.
4. Mit Schreiben vom 9. Mai 2006, das bei der Kommission am 10. Mai 2006 unter Zeichen A/33589 registriert wurde, hat die Regierung Ihres Landes die zweckdienlichen Maßnahmen teilweise angenommen. Die Annahme der unter Ziffer 2 Buchstaben b und c genannten Maßnahmen erfolgte vorbehaltlos, die Annahme der Maßnahmen unter Ziffer 2 Buchstabe a nur teilweise. Insbesondere lehnte es Ihre Regierung ab, die zweckdienlichen Maßnahmen betreffend Regionalbeihilferegulungen für staatliche Bürgschaften, öffentliche Darlehen und öffentliche Beteiligungen anzunehmen. Die Bundesregierung begründete ihre Ablehnung in erster Linie mit ihrer Sorge um die Ausgrenzung dieser Bürgschaften, Darlehen und Beteiligungen vom Anwendungsbereich des Entwurfs einer Freistellungsverordnung für regionale Investitionsbeihilfen. Ferner erfolgte die Zustimmung zu den unter Ziffer 2 Buchstabe a genannten Maßnahmen in Bezug auf Regionalbeihilferegulungen für staatliche Bürgschaften, öffentliche Darlehen und öffentliche Beteiligungen in dem Verständnis, dass bestehende, aufgrund der Gruppenfreistellungsverordnungen für KMU und Beschäftigungsbeihilfen freigestellte Regionalbeihilferegulungen nach Ende des Jahres 2006 sechs Monate lang weiter angewendet werden können. Gegenwärtig ist unklar, ob die Bundesregierung damit meint, dass die Geltungsdauer der für den Zeitraum 2004-2006 genehmigten Fördergebietskarte für diese unter die Gruppenfreistellungsverordnungen fallenden Regelungen um sechs Monate verlängert werden sollte. Eine Verlängerung wäre mit der Entscheidung der Kommission von 6. März 2006 über zweckdienliche Maßnahmen nicht vereinbar. Dort steht ausdrücklich, dass alle Beihilfen, die nach den Bestimmungen für das Auslaufen der Freistellungsverordnungen gewährt werden sollen, in Einklang mit der zum Zeitpunkt der Beihilfegewährung geltenden Fördergebietskarte stehen müssen.
5. Für den Fall, dass Ihre Regierung die ausdrückliche und vorbehaltlose Annahme nicht bestätigt oder keine Antwort innerhalb der festgelegten Frist eingeht, kündigte die Kommission nach Artikel 19 Absatz 2 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 die Einleitung des förmlichen Prüfverfahrens nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag an, und zwar in Bezug auf alle Regionalbeihilferegulungen, Umweltschutzbeihilferegulungen, die regionale Investitionsbeihilfen erlauben, und andere bestehende Beihilferegulungen, die Regionalzuschläge gestatten, sofern diese Regelungen ab 1. Januar 2007 nicht mit den vorgeschlagenen zweckdienlichen Maßnahmen in Einklang stehen.
6. Da Ihre Regierung den vorgeschlagenen Maßnahmen nicht ausdrücklich und vorbehaltlos zugestimmt hat, bezweifelt die Kommission aus nachstehenden Gründen, dass die bestehenden Regionalbeihilferegulungen ab 1. Januar 2007 noch mit dem Gemeinsamen Markt vereinbar sind.
7. Die neuen Leitlinien für staatliche Beihilfen mit regionaler Zielsetzung für die Jahre 2007-2013 unterscheiden sich wesentlich von den Leitlinien für Regionalbeihilfen aus dem Jahr 1998, insbesondere in Bezug auf die Förderfähigkeit von Gebieten, die Beihilfeintensitäten, die Definition der förderfähigen Ausgaben, den Anreiz zu Investitionen, große Investitionsvorhaben, Betriebsbeihilfen, Kumulierung und Transparenz. Aufgrund der veränderten wirtschaftlichen und sozialen Umstände in der EU scheint es darüber hinaus erforderlich zu sein, die Rechtfertigung für alle Regionalbeihilferegulungen — einschl. sowohl Investitions- als auch Betriebsbeihilferegulungen — sowie ihre Wirksamkeit zu überprüfen.
8. Ferner ist es nach Auffassung der Kommission von wesentlicher Bedeutung, dass nach dem 31. Dezember 2006 überall in der EU dieselben Vorschriften für Regionalbeihilfen gelten. Da alle anderen Mitgliedstaaten die Vorschläge der Kommission angenommen haben, besteht eindeutig die Gefahr einer Ungleichbehandlung, sollte die Regierung Ihres Landes weiter die derzeit gültigen Vorschriften anwenden.
9. Mangels klarer Erläuterungen von Seiten Ihrer Regierung zu den Gründen, aus denen sie die Vorschläge nur teilweise angenommen hat, ist die Kommission gemäß Artikel 19 Absatz 2 der Verfahrensverordnung aus den dargelegten Gründen und im Sinne der Gleichbehandlung aller Mitgliedstaaten weiterhin der Auffassung, dass die vorgeschlagenen zweckdienlichen Maßnahmen notwendig sind, um die Vereinbarkeit der fraglichen Beihilfe Regelungen mit dem Gemeinsamen Markt sicherzustellen.

10. Die Kommission hat daher beschlossen, in Bezug auf die Anwendung aller bestehenden (im Sinne von Artikel 1 Buchstabe b Verfahrensverordnung) Regionalbeihilferegelungen nach dem 31.12.2006 das Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag einzuleiten.

SCHLUSSFOLGERUNG

11. Aus den vorstehenden Gründen fordert die Kommission die Regierung Ihres Landes im Rahmen des Verfahrens nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag auf, binnen 10 Arbeitstagen nach Erhalt dieses Schreibens Stellung zu nehmen. Die Kommission bedauert, dass diese Frist nicht verlängert werden kann. In Anbetracht der vorausgegangenen Zusammenarbeit und Konsultation und zur Umset-

zung eines effizienten Regelwerks für den Zeitraum nach 2007 hält die Kommission die Frist für angemessen.

12. Die Kommission macht Ihre Regierung darauf aufmerksam, dass sie alle Betroffenen durch Veröffentlichung dieses Schreibens und einer aussagekräftigen Zusammenfassung im Amtsblatt der Europäischen Gemeinschaften von dem Vorgang in Kenntnis setzen wird. Außerdem wird sie die Betroffenen in EFTA-Staaten, die das EWR-Abkommen unterzeichnet haben, durch Veröffentlichung einer Bekanntmachung in der EWR-Beilage zum Amtsblatt und die EFTA-Überwachungsbehörde durch Übermittlung einer Kopie dieses Schreibens informieren. Alle Betroffenen können dann innerhalb von 10 Arbeitstagen nach dem Datum der Veröffentlichung eine Stellungnahme abgeben."

Ilmoitus joidenkin henkivakuutuksia ja muita kuin henkivakuutuksia koskevissa direktiiveissä säädettyjen määrien inflaatiomukautuksesta

(2006/C 194/07)

Henkivakuutuksesta annetun direktiivin 2002/83/EY ⁽¹⁾ 30 artiklan mukaisesti direktiivin 29 artiklan 2 kohdassa säädettyä euomääräistä määrää tarkistettiin vuonna 2005, jotta voitiin ottaa huomioon muutokset Eurostatin julkaisemassa kaikki jäsenvaltiot kattavassa Euroopan kuluttajahintaindeksissä. Tarkistuksen seurauksena euomääräinen 3 000 000 euron määrä korotettiin 3 200 000 euroksi. Komission yksiköt ovat ilmoittaneet tarkistuksesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja mukauttaneet määrän.

Muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 73/239/ETY ⁽²⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2002/13/EY ⁽³⁾, 17 a artiklan mukaisesti 16 a artiklan 3 ja 4 kohdassa ja 17 artiklan 2 kohdassa säädetty euomääräiset määrät tarkistettiin vuonna 2005 Eurostatin julkaisemassa kaikki jäsenvaltiot kattavan Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten huomioon ottamiseksi. Tarkistuksen seurauksena 16 a artiklassa säädetty euomääräinen 50 000 000 euron määrä korotettiin 53 100 000 euroksi. Direktiivin 16 a artiklan 4 kohdassa säädettyä määrää korotettiin 35 000 000 eurosta 37 200 000 euroon. Direktiivin 17 artiklan 2 kohdassa säädetty 2 000 000 euron määrä korotettiin 2 200 000 euroksi ja 3 000 000 euron määrä 3 200 000 euroksi. Komission yksiköt ovat ilmoittaneet tarkistuksesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja mukauttaneet määrät.

⁽¹⁾ EYVL L 345, 19.12.2002, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 77, 20.3.2002, s. 17.

⁽³⁾ EYVL L 228, 16.8.1973, s. 3.

Tervehdyttämistoimenpiteet**Päätös aloittaa tervehdyttämistoimenpiteet, kohde: Faro Compagnia di Assicurazioni e Riassicurazioni s.p.a.**

(Vakuutusyritysten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta 19. maaliskuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/17/EY 6 artiklan mukainen julkaiseminen)

(2006/C 194/08)

Vakuutusyhtiö	Faro Compagnia di Assicurazioni e Riassicurazioni s.p.a. con sede in Genova, Via Fieschi n. 3/9 I-16121
Päätöksen teko- ja voimaantulopäivä ja laji	Talouskehitysministeriön 28. päivänä heinäkuuta 2006 antama asetus hallinto- ja valvontaelinten purkamisesta ISVAP:n 28. päivänä heinäkuuta 2006 tekemä päätös ylimääräisen hallintojohtajan ja valvontakomitean nimeämisestä Voimaantulopäivä: 28. heinäkuuta 2006
Toimivaltaiset viranomaiset	Ministero dello Sviluppo Economico Direzione generale per il commercio, le assicurazioni e i servizi Via Sallustiana, 53 I-00187 Roma
Valvontaviranomainen	Istituto per la vigilanza sulle assicurazioni private e di interesse collettivo Via del Quirinale, 21 I-00087 Roma
Nimetty hallinnonhoitaja	Prof. Angelo Pace Via Fieschi n. 3/9 I-16121 Genova
Sovellettava oikeus	Italia Art. 231 e seguenti del decreto legislativo 7 settembre 2005, n. 209

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen
(Asia COMP/M.4207 — Campina/Fonterra Co-operative Group/JV)

(2006/C 194/09)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Komissio päätti 2. Kesäkuuta 2006 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja julistaa, että se soveltuu yhteismarkkinoille. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavissa vain englannin kielellä, ja se julkistetaan sen jälkeen, kun siitä on poistettu kaikki sen mahdollisesti sisältämät liikesalaisuudet. Se on saatavissa:

- kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Näillä sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot.
 - sähköisessä muodossa eur-Lex -sivustossa asiakirjanumerolla 32006M4207. EUR-Lex on Euroopan yhteisön oikeuden online-tietokanta. (<http://ec.europa.eu/eur-lex/lex>)
-

III

(Tiedotteita)

KOMISSIO

EHDOTUSPYYNTÖ — KOULUTUKSEN JA KULTTUURIN PO nro 45/06

Oppisopimuskoulutuksessa ja muussa ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien nuorten liikkuvuutta edistävien ja tukevien ohjelmien ja toimenpiteiden käynnistämiseen ja kehittämiseen myönnettävä tuki

(2006/C 194/10)

1. Tavoitteet ja kuvaus

Ehdotuspyynnön tavoitteena on myöntää tukea kymmenkunnalle hankkeelle, joiden avulla luodaan tai vahvistetaan kumppanuuksia, yhteenliittymiä tai ohjelmia pääasiassa taloudellisten toimijoiden ja erityisesti pienten yritysten ja käsiteollisuusyritysten kanssa. Näillä tavoilla pyritään toteuttamaan toimia ja kokeiluja ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien nuorten liikkuvuuden lisäämiseksi ja kehittämiseksi.

2. Tukikelpoiset hakijat

Hankkeissa voivat olla mukana

- kauppakamarit, käsiteollisuusyhdistykset tai muut yhteyselimet
- koulutuksen tarjoajat (julkiset, yksityiset, alakohtaiset jne.)
- koulutuksen tarjoajien verkostoja valvovat elimet
- ammatillisen koulutuksen sekä oppisopimuskoulutuksessa tai muussa ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien nuorten liikkuvuuden edistämisestä ja kehittämisestä vastaavat julkiset, yksityiset ja puoliksi yksityiset elimet.

Kyseeseen tulevat seuraaviin maihin sijoittautuneet hakijat:

Hakijoiden on oltava oikeushenkilöitä, jotka ovat sijoittautuneet johonkin Euroopan unionin 25 jäsenvaltiosta.

3. Budjetti ja hankkeiden kesto

Hankkeiden rahoitukseen on varattu yhteensä noin **1 600 000** EUR.

Tuen enimmäismäärä on 150 000 EUR (jolla katetaan enintään 75 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista). Kokonaisbudjetista 10 prosenttia on osoitettava tiedotus- ja jakelutoimintaan.

Hankkeiden enimmäiskesto on 21 kuukautta. Toiminta tulee aloittaa 1. joulukuuta 2006 ja 1. maaliskuuta 2007 välisenä aikana.

4. Määräaika

Hakemukset on lähetettävä komissiolle viimeistään 28. syyskuuta 2006.

5. Lisätiedot

Lyhentämätön ehdotuspyyntö ja hakulomakkeet löytyvät seuraavalta Internet-sivulta:

http://ec.europa.eu/education/programmes/calls/4506/index_en.html

Hakemuksissa on noudatettava lyhentämättömän ehdotuspyynnön ohjeita, ja hakemus on laadittava asianomaiselle hakulomakkeelle.
